

รายงาน
การประเมินโครงการนำร่อง
การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน
ประจำปีงบประมาณ 2548

รายงานการประเมินโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงาน
การประเมินโครงการนำร่อง
การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน
ประจำปีงบประมาณ 2548

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อหนังสือ : รายงานการประเมินโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
ในชุมชนประจำปีงบประมาณ 2548

ISBN : 974-232-173-6

พิมพ์ครั้งที่ 1 : 1,000 เล่ม

จัดพิมพ์และเผยแพร่ : กลุ่มแผนงาน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

เว็บไซต์ : <http://www.nfe.go.th/>

พิมพ์ที่ : รัชชการพิมพ์
44 ถนนบูรณศาสตร์ หลังศาลเจ้าพ่อเสือ
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 0 2224 1648 -9 โทรสาร 0 2622 1395

คำนำ

ปีงบประมาณ 2548 สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน มุ่งเน้นให้ประชาชนชาวไทยสามารถเข้าถึงโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพทุกที่ ทุกเวลา อย่างทั่วถึง ภายใต้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ กศน. สู่การปฏิบัติของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ปีงบประมาณ 2548-2551 ขณะเดียวกันได้กำหนดให้การสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นจุดเน้นประการหนึ่งของการดำเนินงานตามกลยุทธ์ กศน. สู่การปฏิบัติ ปีงบประมาณ 2548 โดยมีโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548 เป็นโครงการภายใต้จุดเน้นดังกล่าว ดำเนินการใน 22 จังหวัดนำร่อง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (เขตพื้นที่บริการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1) กำแพงเพชร ชลบุรี ชัยนาท เชียงใหม่ นครนายก นครปฐม นครราชสีมา นนทบุรี นราธิวาส บุรีรัมย์ ปทุมธานี เพชรบุรี แพร่ ภูเก็ต ลพบุรี สงขลา สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สิงห์บุรี อุดรธานี และอุบลราชธานี เพื่อทราบว่าผลการดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด มีบริบท ปัจจัยข้อ และกระบวนการดำเนินงานเป็นอย่างไร จึงได้จัดทำการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP MODEL)

การประเมินโครงการครั้งนี้ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารและบุคลากร ผู้รับผิดชอบโครงการของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนำร่องดังกล่าวข้างต้น จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กลุ่มแผนงาน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารการประเมินโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชนเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางการขยายผลการดำเนินงานการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป

กลุ่มแผนงาน
สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
มกราคม 2549

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก - ฉ
รายงานการประเมินโครงการนำร่อง	1
➢ ความเป็นมา	1
➢ วัตถุประสงค์ของการประเมิน	2
➢ ขอบเขตของการประเมิน	3
➢ วิธีดำเนินการประเมิน	5
➢ สรุปผลการประเมิน	5
◆ ผลการประเมินด้านบริบท	5
◆ ผลการประเมินด้านปัจจัยป้อน	7
◆ ผลการประเมินด้านกระบวนการ	9
◆ ผลการประเมินด้านผลผลิต	11
➢ แผนที่ความคิดการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	13
➢ กระบวนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชนเป้าหมาย	15
➢ ตัวชี้วัดการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน	17
➢ สรุปผลการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	18
➢ ผลการนำร่อง	31
➢ อภิปรายผลการประเมิน	39
➢ ข้อเสนอแนะ	41
➢ บรรณานุกรม	43
➢ ภาคผนวก	
ก โครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548	47
ข แบบสอบถามโครงการนำร่องเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	57
ค คณะทำงาน	66

สารบัญ แผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 รูปแบบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	ฉ
แผนภูมิที่ 2 แผนที่ความคิดการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	13
แผนภูมิที่ 3 รูปแบบที่ 1 จังหวัดปทุมธานี	35
แผนภูมิที่ 4 รูปแบบที่ 2 จังหวัดภูเก็ต	36
แผนภูมิที่ 5 รูปแบบที่ 2 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1	37
แผนภูมิที่ 6 รูปแบบที่ 3 พื้นที่ 19 จังหวัด	38

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปีงบประมาณ 2548 สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ได้ดำเนินการโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548 โดยดำเนินงานใน 22 จังหวัดนำร่อง ได้แก่ กทม.1 กำแพงเพชร ชลบุรี ชัยนาท เชียงใหม่ นครนายก นครปฐม นครราชสีมา นนทบุรี นราธิวาส บุรีรัมย์ ปทุมธานี เพชรบุรี แพร่ ภูเก็ต ลพบุรี สงขลา สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สิงห์บุรี อุตรดิตถ์ และอุบลราชธานี ผลการดำเนินโครงการปรากฏดังนี้

1. กระบวนการ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร กศน. ภาศึเครือข่ายและประชาชนเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อการดำเนินงานโครงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

➤ **บุคลากร กศน.** ดำเนินการโดยจัดประชุมชี้แจงนโยบายจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และกระบวนการจัดทำแผนชุมชน ตลอดจนจัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

➤ **ภาศึเครือข่าย** ดำเนินการโดยจัดประชุมชี้แจงระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และหมู่บ้าน จัดให้มีการฝึกอบรมในชุมชนและการศึกษาดูงาน ประสานงานและติดตามผลการดำเนินงาน

➤ **ชุมชน** ดำเนินการโดยจัดให้ผู้นำชุมชนและประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการมีการศึกษาดูงาน การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน การส่งเสริมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชน การจัดเวทีประชาคม และการประกวดชุมชน

1.2 การสร้างความสนใจเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในวงกว้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีวิธีการประชาสัมพันธ์ โดยผนวกสาระโครงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เข้าไปในการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบล

(อบต.) การประชาสัมพันธ์โดยใช้แผ่นป้าย วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว เครือข่ายนักศึกษา จดหมายข่าว เอกสาร แผ่นพับ การจัดทำเวทีชาวบ้าน และการพบปะประชาชนตามหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีการนิเทศตรวจเยี่ยมในพื้นที่และการแนะนำให้ความรู้

1.3 การจัดเวทีประชาคม/เวทีชาวบ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็น/ร่วมวิเคราะห์สภาพความพร้อมของชุมชน โดยใช้กระบวนการจัดทำและทบทวนแผนชุมชน แผนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจชุมชน แผนชีวิตเพื่อแก้ปัญหาความยากจน โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การระดมความคิดเห็น การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก และภายในชุมชน (SWOT Analysis) การจัดทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) การวิเคราะห์สาเหตุและผลที่เกิดขึ้น (Cause and Effect Analysis) รวมทั้งร่วมกำหนดแผนการดำเนินงานและกิจกรรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1.4 การจัดกิจกรรมตามแผนดำเนินงานจากการจัดเวทีประชาคม/เวทีชาวบ้าน พบว่า ชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้อย่างต่อเนื่องตลอดปี ได้แก่ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรมในด้านต่างๆ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน และกิจกรรมการยกระดับความรู้ โดยชุมชนโดยส่วนใหญ่ได้ดำเนินกิจกรรมในลักษณะการสร้างความร่วมมือแบบหุ้นส่วน กล่าวคือ เป็นการนำจุดเด่นความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ เช่น บุคลากร กศน. มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการความรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน โดยใช้ทุนทางสังคมเป็นฐานเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองและชุมชน รวมทั้งร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายภาคี ทุกภาคส่วนมีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามบทบาทภารกิจหรือความเชี่ยวชาญของภาคีนั้น ๆ และผู้นำชุมชนเป็นผู้เชิญชวนหรือรับสมัครผู้สนใจเข้ารับการฝึกอบรมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ เจ้าภาพหลักและคณะทำงานจะร่วมกันติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมอื่นต่อไป

จากกิจกรรมที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น บทบาทที่สำคัญของบุคลากร กศน. คือ ทำหน้าที่เป็นแกนกลางประสานงานทุกภาคส่วน รวมทั้งมีภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมากและต่อเนื่อง นับว่าเป็นการเริ่มต้นการดำเนินโครงการที่ดียิ่ง

2. ข้อเท็จจริงที่บ่งชี้ถึงการเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน

2.1 ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนในชุมชน พบว่า ทั้ง 22 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอก

โรงเรียนที่จัดซึ่งส่วนใหญ่จะมีประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดภูเก็ต ได้จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน ด้วยการให้ความรู้เรื่องการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตซึ่งกลุ่มเป้าหมายร้อยละ 70 มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนและให้ความสนใจกับกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ประชาชน พบว่า ทั้ง 22 จังหวัดนำร่อง ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น

➢ การจัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้มารวมกลุ่มเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีอัตราการจัดตั้งตั้งแต่ 1 ครั้ง - 3 ครั้ง

➢ การจัดศึกษาดูงาน โดยการรวมกลุ่มชาวบ้านไปศึกษาดูงานเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในการพัฒนาชุมชนหรือพัฒนางานอาชีพของชุมชน โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาดูงานอย่างน้อย 1 ครั้ง

➢ การแลกเปลี่ยนกับชุมชนอื่น มีในบางจังหวัดที่มีการนำกลุ่มอาชีพของชุมชนไปพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนอื่น ซึ่งจะเป็นขยายผลการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ชุมชนอื่นด้วย ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม กำแพงเพชร ชัยนาท อุตรธานี

2.3 การเกิดองค์ความรู้ใหม่ในชุมชน พบว่า แต่ละชุมชนมีความแตกต่างกันไป โดยความรู้ใหม่ของชุมชนหนึ่งอาจจะไม่ใช่ความรู้ใหม่ของอีกชุมชนหนึ่ง และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่นั้น เป็นการดำเนินการในลักษณะการต่อยอดองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ เช่น

➢ การพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องของการจัดทำแผนชุมชน ดำเนินการโดยบูรณาการแผนการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเองกับแผนแม่บทชุมชน ซึ่งเดิมดำเนินการโดยแยกแผนแม่บทของชุมชนกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเอง

➢ การพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่าชุมชนมีการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น การบูรณาการกิจกรรมการศึกษา กับกิจกรรมทางศาสนาของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 ด้วยกัน เป็นต้น

➢ การพัฒนาตนเองและชุมชน โดยการต่อยอดความรู้เดิมในเรื่องของการพัฒนาตนเองและชุมชน ซึ่งจากการศึกษาและพัฒนาสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยการจัดเวทีชาวบ้านอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความตระหนักและเข้าใจสภาพของชุมชนตนเองมากยิ่งขึ้น สามารถรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาหรือจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

2.4 การพัฒนา/ขยายตัว/ความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน พบว่า ทั้ง 22 จังหวัดนำร่องมีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมากขึ้น โดยมีการรวบรวมแหล่งการ

เรียนรู้ในชุมชน ทั้งด้านสถานที่ ตัวบุคคล หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมเป็นภาคี เครือข่ายในการจัดแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน ทั้งในเรื่องทั่วไปและเรื่องทักษะเฉพาะ ด้าน เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่จัดขึ้นในทุกชุมชนเพื่อให้การส่งเสริม เรียนรู้ตามอัธยาศัยแก่ประชาชนในทุกด้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อ เหตุการณ์และทันสมัยตลอดเวลา หรือสถานศึกษา/โรงเรียนในชุมชน ซึ่งประชาชนสามารถ ขอรับคำปรึกษาแนะนำในเรื่องต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้เฉพาะด้าน เช่น สถานีอนามัยตำบล ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน/ชุมชน ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำ ตำบล ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร แหล่งการเรียนรู้ให้แก่ ประชาชนในชุมชนได้ตามความต้องการและสภาพของแต่ละชุมชน หรือแม้แต่ตัวบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือ การสืบทอดความรู้ทักษะอาชีพของชุมชนให้คงอยู่ได้เป็นอย่างดี เช่น จังหวัดเชียงใหม่ ภูมิปัญญา ท้องถิ่นสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในด้านของวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ในชุมชนในบางจังหวัดนาร่อง ยังมีการนำวิทยุชุมชนมาใช้เป็น ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น จังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดรายการเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ทางสถานีวิทยุชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสอดแทรกด้วย สารสารการดำรงชีวิตประจำวันซึ่งเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น มีการใช้ห้องสมุด ประชาชน สถานีรถไฟ สถานีรถประจำทางสำหรับจัดกิจกรรม *คนมักอ่าน* เพื่อส่งเสริมกิจกรรม การอ่านและการพัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของประชาชน ซึ่งได้ผลการตอบรับเป็น อย่างดี และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและให้โอกาสแก่ ประชาชนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

2.5 การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันของ ประชาชน พบว่า ทั้ง 22 จังหวัดนาร่อง ประชาชนในชุมชนที่เป็นพื้นที่เป้าหมายมีการนำความ รู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากคนในชุมชนมาพัฒนาองค์ความรู้ การ ทำงาน และการประกอบอาชีพ เช่น

➤ **กรุงเทพมหานคร 1** จากการจัดกิจกรรมตลาดนัดความรู้สู่ชุมชนเพื่อให้ ความรู้ในเรื่องทักษะอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ร้อยละ 60 เห็นว่า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพหรือสร้างอาชีพได้ และบางรายสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

➤ **เพชรบุรี** มีการนำความรู้จากการทัศนศึกษาดูงาน การฝึกอบรมและการจัดเวทีชาวบ้านไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรหรือกลุ่มอาชีพของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

➤ **กำแพงเพชร** กลุ่มเป้าหมายนำความรู้จากการศึกษาดูงานไปพัฒนาองค์ความรู้ในการพัฒนาสินค้าและการบริหารจัดการ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนสินค้าภายในชุมชน จากที่เดิมไม่เคยมีการบริหารจัดการด้านการแลกเปลี่ยนสินค้าภายในชุมชน

➤ **สิงห์บุรี** มีการนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและเข้าใจในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งชุมชน

➤ **อุตรธานี** มีโครงการตลาดนัด*เต็มรักให้เต็มใจ* เพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาสังคมและชุมชน และการส่งเสริมการอ่าน

2.6 อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ของประชาชน พบว่า ชุมชนเป้าหมายทั้ง 22 จังหวัด ส่วนใหญ่มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล สถานพยาบาล วัด มัสยิด โรงเรียน สถาบันศึกษาปอเนาะ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน องค์กรภาคเอกชน (เช่น ฟาร์มเลี้ยงไก่ ฟาร์มเลี้ยงหมู ในจังหวัดกำแพงเพชร) ภูมิปัญญา คลังสมองของชุมชน เป็นต้น ซึ่งแหล่งเรียนรู้ดังกล่าว ประชาชนมีโอกาสไปใช้บริการเพื่อศึกษาหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาอย่างเสมอภาคโดยไม่จำกัดเพศ วัย และระดับการศึกษา ยกเว้นในแหล่งการเรียนรู้บางประเภท เช่น กรณียของมัสยิด และสถาบันศึกษาปอเนาะจะมีข้อกำหนดหรือบทบัญญัติทางศาสนาอิสลามเข้ามาเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้สถานที่ดังกล่าว

2.7 การเกิดนักนวัตกรรม/นักจัดการความรู้/ผู้นำการเปลี่ยนแปลง พบว่าทั้ง 22 จังหวัดนำร่อง มีนักจัดการความรู้หรือผู้นำการเปลี่ยนแปลง เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญา ผู้นำศาสนา เป็นแกนนำในการพัฒนาหรือสร้างความเปลี่ยนแปลงในชุมชน หรือการจัดการความรู้ในชุมชน ให้เกิดกลุ่มการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชนตามสภาพของตนเองได้ด้วยตนเอง และสามารถดำเนินการจัดการเพื่อให้ผู้มาศึกษาดูงานในชุมชนได้เป็นอย่างดี

3. รูปแบบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน จากการสังเคราะห์รูปแบบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในจังหวัดนำร่อง 22 จังหวัด ปรากฏดังนี้

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

รายงานการประเมินโครงการนำร่อง การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปี งบประมาณ 2548

ความเป็นมา

ปีงบประมาณ 2548 สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน มุ่งเน้นให้ประชาชนชาวไทยสามารถเข้าถึงโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพทุกที่ทุกเวลาอย่างทั่วถึง ภายใต้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ กศน.สู่การปฏิบัติ ปีงบประมาณ 2548-2551 โดยมีจุดเน้นการดำเนินงาน 5 จุดเน้น และมีโครงการนำร่องตามจุดเน้นดังกล่าว จุดเน้นละ 1 โครงการ โดยหนึ่งในห้าโครงการดังกล่าว คือ โครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชนประจำปีงบประมาณ 2548 ภายใต้จุดเน้น “การสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้” ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาคคนและสังคมที่มีคุณภาพของรัฐบาล ที่มุ่งหวังจะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเร่งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่งในการพัฒนาความรู้ ทั้งนี้การสร้างสังคมนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548 ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบวิธีการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งเพื่อแสวงหาความร่วมมือกับภาคการศึกษาออกโรงเรียน และปลูกฝังนิสัยใฝ่เรียนรู้ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

ดังนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ ที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ดังกล่าว สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนจึงได้ทำการประเมินโครงการดังกล่าว ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลและสารสนเทศพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดแผนงาน การขยายผลการดำเนินงานการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อประเมินการดำเนินงานโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548 ตามรูปแบบชิป (CIPP MODEL)

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อประเมินการดำเนินงานโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548 โดยใช้รูปแบบชิป (CIPP MODEL) ตามประเด็นการประเมิน ดังต่อไปนี้

1.1 การประเมินด้านบริบท (Content Evaluation)

- 1) ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบาย
- 2) ความพร้อมของชุมชนในการเข้าร่วมโครงการ
- 3) ความต้องการแก้ไขปัญหาของชุมชน
- 4) ความพร้อมของชุมชนในด้านต่าง ๆ
- 5) ความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการเข้าร่วมจัดกิจกรรมของชุมชน
- 6) ความพร้อมทางด้านทุนทางสังคมที่เหมาะสมแก่การพัฒนารูปแบบการสร้าง

สังคมแห่งการเรียนรู้

- 7) ด้านเศรษฐกิจของชุมชน
- 8) การจัดตั้งกองทุนในชุมชน
- 9) ด้านผลิตภัณฑ์ OTOP

1.2 การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation)

- 1) งบประมาณและทรัพยากรอื่น
- 2) บุคลากร
- 3) ภาคีเครือข่ายภาคเอกชนและภาคประชาชน
- 4) ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร กศน.
- 5) แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน

1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

1) กระบวนการเตรียมความพร้อมของบุคลากร กศน. ภาคีเครือข่าย และประชาชนเกี่ยวกับ

- 2) การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

- 3) กระบวนการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของชุมชน
- 4) การสร้างความสนใจในวงกว้าง
- 5) บทบาทหน้าที่ของบุคลากร กศน. ภาควิเคราะห์ และชุมชน
- 6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน
- 7) การบริหารการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 8) รูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

- 1) กระบวนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- 2) ตัวชี้วัดการเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้
 - ◆ ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนในชุมชน
 - ◆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนในชุมชนและระหว่างชุมชนใกล้เคียง
 - ◆ การเกิดองค์ความรู้ใหม่ในชุมชน
 - ◆ การพัฒนา/ขยายตัว/ความหลากหลายของแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
 - ◆ การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชน
 - ◆ อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน
 - ◆ การเกิดนักนวัตกรรม/นักจัดการความรู้/ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน

2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548

ขอบเขตของการประเมิน

ในการประเมินโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชนประจำปีงบประมาณ 2548 ได้กำหนดขอบเขตการประเมิน ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายรัฐ/นโยบายจังหวัด CEO หรือกลุ่มจังหวัด/นโยบายท้องถิ่น/นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ความพร้อมและสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน

1.2 การประเมินด้านปัจจัย (Input Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับความพร้อม ความพอเพียง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการของบุคลากรและภาคีเครือข่าย งบประมาณ และแหล่งการเรียนรู้ ในการดำเนินงานโครงการ

1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน วิธีการปฏิบัติตามแผนดำเนินงาน กิจกรรมการดำเนินงาน วิธีการจัดการความรู้ในแต่ละกิจกรรม และระบบการกำกับติดตามงาน

1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบและวิธีดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนและภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และตัวชี้วัดการเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนในชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนในชุมชนและระหว่างชุมชนใกล้เคียง การเกิดองค์ความรู้ใหม่ในชุมชน การพัฒนา/ขยายตัว/ความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชน อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน และการเกิดนวัตกรรม/นักจัดการความรู้/ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ จังหวัดน่าน 22 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ กำแพงเพชร แพร่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม เพชรบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท ลพบุรี นครนายก สมุทรสงคราม สมุทรปราการ ชลบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี สงขลา ภูเก็ต และนราธิวาส

3. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ได้แก่

3.1 ประชาชนในชุมชนเป้าหมายของจังหวัดน่าน

3.2 บุคลากรในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน

3.3 ภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการประเมินผลโครงการ ดำเนินการระหว่างเดือน กรกฎาคม-กันยายน 2548

วิธีดำเนินการประเมิน

เครื่องมือการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 22 ข้อ ครอบคลุมการประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินด้านบริบท การประเมินด้านปัจจัย การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ดำเนินการ โดยสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ได้จัดส่งเครื่องมือการประเมินไปให้จังหวัดน่านช่องทางไปรษณีย์ แล้วจังหวัดน่านดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดส่งคืนสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ ความถี่และร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เวอร์ชัน 11.5 และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการประเมิน

ผลการประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)

การดำเนินงานโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548 มีพื้นที่ดำเนินการ จำนวน 154 ชุมชน จาก 22 จังหวัดนำร่อง ประกอบด้วย จังหวัดกรุงเทพมหานคร กำแพงเพชร ชลบุรี ชัยนาท เชียงใหม่ นครนายก นครปฐม นครราชสีมา นนทบุรี นราธิวาส บุรีรัมย์ ปทุมธานี เพชรบุรี แพร่ ภูเก็ต ลพบุรี สงขลา สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สิงห์บุรี อุตรธานี และอุบลราชธานี โดยมีผลการประเมินด้านบริบท ดังนี้

1. **ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบาย** พบว่า ได้มีการคัดเลือกพื้นที่โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนกับนโยบายรัฐบาล นโยบายระดับจังหวัด และจุดเน้นการดำเนินงานของ สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน โดยจำแนกได้ดังนี้

1.1 นโยบายรัฐบาล

- 1) นโยบายแก้ไขปัญหาความยากจน
- 2) นโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

1.2 นโยบายระดับจังหวัด

- 1) นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 2) นโยบายส่งเสริมและพัฒนาสังคมน่าอยู่เขตชุมชนธรรม
- 3) นโยบายส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
- 4) นโยบายส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของชุมชน

1.3 จุดเน้นการดำเนินงานของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ด้านการสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้

2. ความพร้อมของประชาชนในชุมชนในการเข้าร่วมโครงการ พบว่า ประชาชนในชุมชน มีความกระตือรือร้นในการพัฒนา โดยประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง และมองเห็นประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพการพัฒนาดตนเองและสังคม และได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ตลอดจนพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

3. ความต้องการแก้ไขปัญหาของชุมชน พบว่า ชุมชนมีความต้องการแก้ไขปัญหาในด้านหนี้สินของตนเอง ซึ่งเกิดจากปัญหาการมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ การขาดความรู้ในการประกอบอาชีพเสริม การว่างงาน ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน ปัญหาเสพติด ตลอดจนการขาดโอกาสการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

4. ความพร้อมของชุมชนในด้านต่างๆ พบว่า ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ เข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ64.29) มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีทรัพยากรที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ตลอดจนผู้นำให้ความสำคัญต่อการพัฒนา ชุมชนมีความสามัคคีและร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ

5. ความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการเข้าร่วมจัดกิจกรรมของชุมชน พบว่า ชุมชนมีความพร้อมในด้านภาคีเครือข่ายที่จะเข้าร่วมจัดกิจกรรมของชุมชน โดยภาคีเครือข่ายหลักของชุมชน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน

6. ความพร้อมทางด้านทุนทางสังคมที่เหมาะสมแก่การพัฒนารูปแบบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ พบว่า ชุมชนมีทุนด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ศิลปะ ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม เป็นต้น ทุนด้านภูมิปัญญา ได้แก่ ภูมิปัญญาด้านอาชีพที่สืบทอดกันมา ภูมิปัญญาด้านศิลปะ ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย ฯลฯ ตลอดจน ทุนทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. ด้านเศรษฐกิจของชุมชน เมื่อพิจารณาจากรายได้ของประชาชน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ61.69) มีรายได้ระหว่าง 20,000 – 30,000 บาท/คน/ปี โดยมีอาชีพเกษตรกรรม

ค้าขาย และรับจ้าง ในด้านภาวะหนี้สิน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ90.91) เป็นหนี้ กองทุนหมู่บ้าน หนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) รวมทั้งหนี้ในระบบ ซึ่งส่วนมากกู้ยืมมาเพื่อการลงทุนทางการเกษตรและเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ การศึกษา และการทำอาชีพเสริม

8. การจัดตั้งกองทุนในชุมชน พบว่า ทุกชุมชนมีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและมีการ จัดตั้งกองทุนในรูปแบบอื่นตามสภาพความพร้อมและความต้องการของชุมชน เช่น กองทุน เศรษฐกิจชุมชน กองทุนสงเคราะห์หมู่บ้าน กองทุนออมทรัพย์ กองทุนสัจจะ กองทุนเงินแสน กองทุนเงินล้าน กองทุนผูกเงิน กองทุน SME กองทุนกลุ่มจักสานผักตบชวา กองทุนโรงสีชุมชน กองทุนธนาคารข้าว กองทุนปุ๋ยชีวภาพ กองทุนเกษตรธรรมชาติ กองทุนกลุ่มอนุรักษ์ควายไทย กองทุนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ กองทุนผู้เลี้ยงไหม กองทุนส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม กองทุนกลุ่ม วิชาทกชุมชนผลิตเสื่อกก กองทุนศูนย์สาธิตการตลาด กองทุนประจำหมู่บ้าน กองทุน อุปกรณ์ก่อสร้าง กองทุนเตนท์โต๊ะเก้าอี้บริการ กองทุนเพื่อการศึกษา กองทุนยาประจำหมู่บ้าน กองทุนเยาวชน กองทุนสตรี กองทุนแม่ของแผ่นดิน กองทุนพัฒนากิจสงเคราะห์

9. ด้านผลิตภัณฑ์ OTOP พบว่า เกือบทุกชุมชนหรือคิดเป็นร้อยละ 85.71 มีผลิตภัณฑ์ OTOP เช่น ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม (อาทิ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าบาติก ปักจักรผ้าคลุม เสื้ออยู่เบา เสื่อกลายขัด ดอกไม้จากผ้าใยบัว เครื่องใช้จากผักตบชวา เครื่องจักสาน ฯลฯ) ผลิตภัณฑ์ อาหาร (อาทิ ก๋วยเตี๋ยว ก๋วยเตี๋ยว ขนมหิน ข้าวแต่น ข้าวตุส่วย ผลไม้แปรรูป ปลาข้าวสับ สมุนไพร ฯลฯ) ผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร (อาทิ ข้าวซ้อมมือ ผลไม้ ดอกไม้ ปุ๋ยอินทรีย์ ฯลฯ) ผลิตภัณฑ์ด้านสมุนไพร (อาทิ ใบชา ยาหม่อง ตะไคร้หอม ฯลฯ)

ผลการประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation)

การดำเนินงานโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปี งบประมาณ 2548 มีปัจจัยป้อนที่สำคัญหลายประการ ประกอบด้วย งบประมาณและทุน ในรูปแบบอื่น บุคลากร ภาควิชาเครือข่าย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านงบประมาณและทรัพยากรอื่น ได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ทั้งภาค รัฐ เอกชน และชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด (งบประมาณ CEO) และทุน ทางสังคม (เช่น กองทุนในชุมชน ภูมิปัญญา และกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน) รวมทั้งงบประมาณ จากสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งในพื้นที่ได้บูรณาการงบประมาณและทรัพยากร ต่าง ๆ ในการบริหารโครงการจนเสร็จสิ้นการดำเนินงาน

2. **ด้านบุคลากร** บุคลากร กศน.ที่เข้าร่วมโครงการ มีจำนวน 645 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหาร 54 คน

2.2 ข้าราชการ 78 คน

2.3 ครู กศน. 513 คน

3. **ด้านภาคีเครือข่ายภาครัฐ** มีจำนวน 225 แห่ง อาทิ สำนักงานปกครองอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลประจำอำเภอ สถานีอนามัยตำบล ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอ การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอ

4. **ด้านภาคีเครือข่ายภาคเอกชนและภาคประชาชน** มีจำนวน 549 แห่ง อาทิ บริษัท TOT (มหาชน) จำกัด เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน กลุ่มพลังแผ่นดิน กลุ่มภูมิปัญญา เครือข่ายกลุ่มอาชีพ กลุ่ม อสม. ผู้นำทางศาสนา ผู้นำชุมชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน นักเรียน และประชาชนในชุมชน เป็นต้น

5. **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของบุคลากร กศน. และภาคีเครือข่าย** พบว่า บุคลากรของ กศน.และภาคีเครือข่ายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ความเข้าใจดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้ โดยใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและการดำเนินงานดังนี้

5.1 ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการ

5.2 ประชุมชี้แจงการดำเนินงานในการประชุมประชาคมทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

5.3 ประสานงานกับภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ

5.4 วางแผนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงความต้องการการรับบริการของกลุ่มเป้าหมายและบริบทของชุมชนเป็นสำคัญ

5.5 สร้างทีมงาน ให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อสามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

5.6 ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้

6. **แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน** พบว่า ชุมชนที่เป็นพื้นที่ดำเนินการมีแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของชุมชนอย่าง

หลากหลาย เช่น วัด มัสยิด ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียน สถานีนอนามัย และห้องสมุดประชาชน เป็นต้น

ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

การดำเนินงานโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548 มีกระบวนการที่สำคัญหลายประการ ประกอบด้วย กระบวนการพัฒนาบุคลากร ภาควิเคราะห์ และประชาชนในชุมชนเป้าหมายเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ กระบวนการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของชุมชน กระบวนการสร้างความเข้าใจกับชุมชน บทบาทหน้าที่ของบุคลากร กศน. ภาควิเคราะห์ และชุมชน และกระบวนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กระบวนการเตรียมความพร้อมของบุคลากร กศน. ภาควิเคราะห์ และประชาชน เกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อการดำเนินงานโครงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1.1 บุคลากร กศน. ดำเนินการโดยจัดประชุมชี้แจงนโยบายจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และกระบวนการจัดทำแผนชุมชน ตลอดจนจัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

1.2 ภาควิเคราะห์ ดำเนินการโดยจัดประชุมชี้แจงระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และหมู่บ้าน จัดให้มีการฝึกอบรมในชุมชนและการศึกษาดูงาน ประสานงานและติดตามผลการดำเนินงาน

1.3 ชุมชน ดำเนินการโดยจัดให้ผู้นำชุมชนและประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการมีการศึกษาดูงาน การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน การส่งเสริมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชน การจัดเวทีประชาคม และการประกวดชุมชน

2. กระบวนการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของชุมชน พบว่า ชุมชนมีการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของชุมชนโดยใช้กระบวนการจัดทำและทบทวนแผนชุมชน แผนยุทธศาสตร์ เศรษฐกิจชุมชน แผนชีวิตเพื่อแก้ปัญหาคความยากจน โดยใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การระดมความคิดเห็น การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในชุมชนโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) การจัดทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) การวิเคราะห์สาเหตุและผลที่เกิดขึ้น (Cause-and-Effect Analysis)

3. การสร้างความสนใจในวงกว้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีวิธีการประชาสัมพันธ์โดยผนวกสาระโครงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เข้าไปในการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน การประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การประชาสัมพันธ์โดยใช้แผ่นป้าย วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว เครือข่ายนักศึกษา จดหมายข่าว เอกสาร แผ่นพับ การจัดทำเวทีชาวบ้าน และการพบปะประชาชนตามหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีการนิเทศตรวจเยี่ยมในพื้นที่และการแนะนำให้ความรู้

4. บทบาทหน้าที่ของบุคลากร กศน. ภาศึเครือข่าย และชุมชน พบว่ามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.1 บุคลากร กศน. เป็นแกนกลางการประสานทุกภาคส่วนต่าง ๆ มีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการความรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน โดยใช้ทุนทางสังคมเป็นฐาน เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองและชุมชน รวมทั้งร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 ภาศึเครือข่าย ทุกภาคส่วนมีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามบทบาทภารกิจหรือความเชี่ยวชาญของภาศึนั้นๆ

4.3 ชุมชน มีหน้าที่จัดการความรู้ของชุมชน โดยเป็นผู้กำหนดแผน และทิศทางการพัฒนาชุมชน และร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามแผนที่กำหนด ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน ผลจากการศึกษาพบว่าชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยจำแนกได้ดังนี้

5.1 กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพ มีการอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้น เช่น การพัฒนาด้านเกษตรอินทรีย์ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรมและหัตถกรรมในครัวเรือน (เช่น ทอผ้า ผ้าบาติก จักสาน ปักจักร จัดทำผลิตภัณฑ์จากไม้มวง แกะสลักหินทราย และศิลปประดิษฐ์ เป็นต้น) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเกษตร การเลี้ยงโคขุน เป็นต้น

5.2 กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีการจัดอบรมกลุ่มสนใจหลักสูตรต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการออกกำลังกาย (เช่น การเต้นแอโรบิค การเล่นกีฬา) การแพทย์แผนไทย (เช่น นวดแผนไทย สมุนไพร) การผลิตของใช้ในครัวเรือนปลอดภัย (เช่น สบู่ ยาสระผม น้ำยาล้างจาน) กิจกรรมนันทนาการ (เช่น การร้องเพลง การเต้นรำ) ความปลอดภัยทางด้านอาหารและเครื่องดื่ม ความปลอดภัยในชีวิต (เช่น การป้องกันอุบัติเหตุ การป้องกันยาเสพติดและโรคเอดส์) การปลูกผักปลอดภัย และการประหยัดพลังงาน เป็นต้น

5.3 กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่น มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน การจัดรายการวิทยุชุมชน การแต่งเพลงและการขับร้อง เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน การจัดกิจกรรมประกวดหมู่บ้าน “ชุมชนน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม ชุมชนเข้มแข็ง” กิจกรรมการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และการจัดกิจกรรมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง (เช่น ผักสวนครัว รั้วกินได้ ไก่พื้นเมือง ประมง ครัวเรือน) เป็นต้น

5.4 กิจกรรมการยกระดับความรู้ เช่น การส่งเสริมการอ่าน การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอบรมภาษาต่างประเทศ และการอบรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

6. การบริหารการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีดำเนินการโดยกำหนดให้มีเจ้าภาพหลัก และผู้มีส่วนร่วมเป็นคณะทำงาน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพมี องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดสรรงบประมาณและการแต่งตั้ง คณะกรรมการ สำหรับผู้มีส่วนร่วมคือหน่วยงานที่มีความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ เช่น ผู้อำนวยการ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ โดยมีครู กศน.เป็นผู้ประสานงานการรวมกลุ่มและวิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้เพื่อนำไป ประกอบการจัดทำหลักสูตรการจัดฝึกอบรม และผู้นำชุมชนเป็นผู้เชิญชวนหรือรับสมัครผู้สนใจ เข้ารับการฝึกอบรมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ เจ้าภาพหลักและคณะทำงานจะร่วมกันติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมอื่น ต่อไป

7. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้มีรูปแบบการดำเนินงานที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสาธิต การฝึกทักษะ การประกวด และการแข่งขัน การจัดนิทรรศการ การจัดหน่วยบริการเคลื่อนที่ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากสื่อ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา เป็นต้น

ผลการประเมินการดำเนินการต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานั้น พบว่า เป็นไปตามแผนการ ดำเนินงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

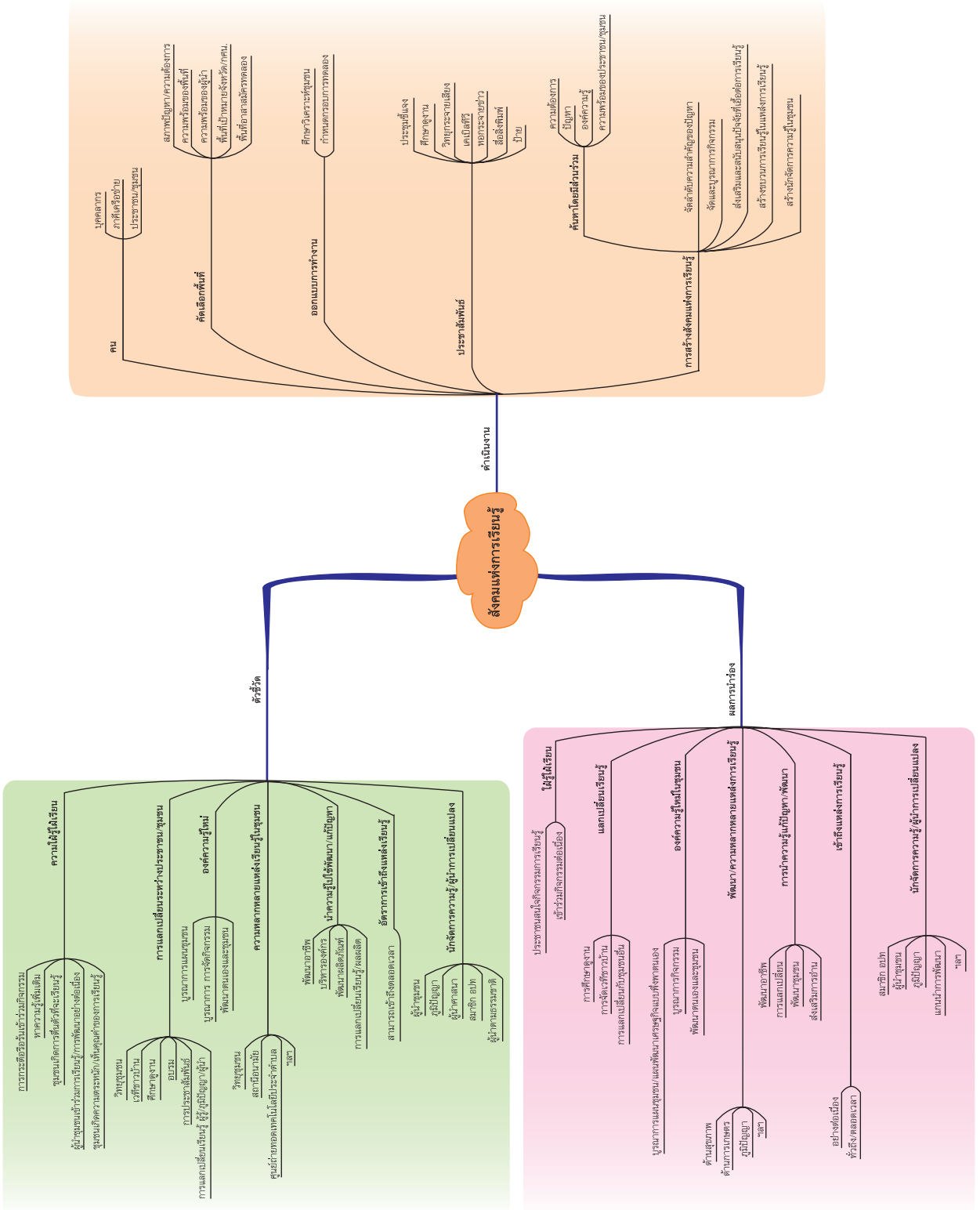
ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

ผลผลิตที่ต้องการจากโครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548 คือรูปแบบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญ 2 ประการ คือ กระบวนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชนเป้าหมาย และตัวชี้วัดการ

เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชนเป้าหมาย จากการประเมินพบว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาระสำคัญดังกล่าวโดยภาพรวม ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2

1. แผนที่ความคิดการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

2. กระบวนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชนเป้าหมาย

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/ เป้าหมาย	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลลัพธ์
<p>1. เตรียมความพร้อม</p> <p>1.1 สร้างความเข้าใจให้กับบุคลากร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรในองค์กร - ภาศิพันธ์มิตร - ประชาชนในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องสังคมแห่งการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมชี้แจง - อบรมสัมมนา - จัดเวทีประชาคม/เวทีชาวบ้าน - ประสานงาน ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดทีมงานที่จะร่วมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ - ได้นักจัดการความรู้
<p>1.2 คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ</p>	<p>พื้นที่ดำเนินการในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดพื้นที่ดำเนินการ - กำหนดขนาดพื้นที่ทดลอง 	<p>กำหนดขนาดและพื้นที่ดำเนินการโดยพิจารณาจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่ - ความพร้อมของพื้นที่ เช่น โครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ ทรัพยากร - ความพร้อมของผู้นำ - พื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดโดย กศน.จังหวัด - พื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานของจังหวัด CEO - พื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดโดย กศน.จังหวัด - พื้นที่อาสาสมัครทดลองดำเนินการ 	<p>พื้นที่ดำเนินการที่มีความพร้อมในการดำเนินงาน</p>
<p>1.3 ออกแบบการทำงานในพื้นที่ทดลอง</p>	<p>พื้นที่ทดลองในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน</p>	<p>กำหนดวิธีและขั้นตอนการดำเนินงาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน - กำหนดกรอบการดำเนินงาน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการทดลอง 	<p>รูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมกับพื้นที่ทดลอง</p>

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย/ เป้าหมาย	วัตถุประสงค์	วิธีการ	ผลลัพธ์
1.4 ประชาสัมพันธ์	- บุคลากรใน องค์กร - ภาคีพันธมิตร - ประชาชน	เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจต่อ สาธารณชนใน วงกว้างเกี่ยวกับ การสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้	- ประชุมชี้แจง - ศึกษาดูงาน - วิทยุกระจายเสียง - เคเบิลทีวี - หอกระจายข่าว - สื่อสิ่งพิมพ์ - ป้าย	บุคลากรในองค์กร ภาคีพันธมิตรและ ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและให้ ความร่วมมือในการ สร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้
2. ดำเนินการสร้าง สังคมแห่งการ เรียนรู้	ประชาชนในพื้นที่ ทดลอง	1. ส่งเสริมให้ ประชาชนเป็น ผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2. สร้างพื้นที่ เป้าหมายให้ เป็นสังคมแห่ง การเรียนรู้	1. ค้นหาความต้องการปัญหา องค์ความรู้และความพร้อม ของประชาชนและชุมชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมใน รูปแบบต่างๆ เช่น การจัดเวที ประชาคม การสนทนากลุ่ม ย่อย การสัมภาษณ์ ฯลฯ 2. จัดลำดับความสำคัญของ ปัญหาและความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย 3. จัดและบูรณาการกิจกรรมตาม ภารกิจและประสานเพื่อส่งต่อ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4. ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่ เอื้อต่อการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ เช่น ภูมิปัญญา แหล่ง การเรียนรู้ ทั้งในและนอก ชุมชน การจัดการศึกษาดูงาน การจัดกลุ่มเพื่อนเรียนรู้ 5. จัดกิจกรรมสร้างกระบวนการ เรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ที่มี ในพื้นที่ทดลอง 6. สร้างนักจัดการความรู้ใน ชุมชนในลักษณะการฝึกอบรม การเสวนากลุ่ม การแลกเปลี่ยน เรียนรู้และประสบการณ์ ฯลฯ	1. ประชาชนในพื้นที่ เป็นบุคคลแห่ง การเรียนรู้ 2. พื้นที่เป้าหมาย เป็นสังคมแห่ง การเรียนรู้

3. ตัวชี้วัดการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน

- 1) ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนในชุมชน
- 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนในชุมชนและระหว่างชุมชนใกล้เคียง
- 3) การเกิดองค์ความรู้ใหม่ในชุมชน
- 4) การพัฒนา/ขยายตัว/ความหลากหลายของแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
- 5) การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตของประชาชน

ในชุมชน

- 6) อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน
- 7) การเกิดนักนวัตกรรม/นักจัดการความรู้/ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน

4. สรุปผลการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจ/ใส่ใจ/ใฝ่เรียนของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/ความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	การเกิดนวัตกรรม/รู้/ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
1.	กำแพงเพชร	มีความกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมมากและต่อเนื่อง	- จัดเวทีชาวบ้าน 5 ครั้ง - การศึกษาดูงาน 2 ครั้ง - การขยายผลไปสู่หมู่บ้าน ตำบล คลองพิไกร	การบูรณาการแบบพึ่งพาตนเองกับแผนแม่บทชุมชน	มี จำนวน 12 แห่ง (ทั้งภาครัฐและเอกชน)	- ในการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชน- การทดลองปฏิบัติ การทำสินค้า	- ตระหนักเห็นคุณค่าของ การเรียนรู้เข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ	- การจัดการบริหารความรู้ โดยชุมชนเอง
2.	เชียงใหม่	- ประชาชนเห็นความสำคัญของการหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาตนเอง/ชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมกระตือรือร้นต่อการดำรงชีวิต - ชุมชนเกิดความตื่นตัวเห็นความสำคัญในการที่จะเรียนรู้ศึกษา	- อบรมให้ความรู้ - จัดเวทีชุมชน/ชาวบ้าน	การพัฒนาอาชีพเดิมให้ขยายได้เพิ่มขึ้น	4 แห่ง ศศช. 25 แห่ง สถานีอนามัย โรงเรียน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีฯ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม	นำความรู้เพื่อลดรายจ่าย พัฒนาตนเอง/ชุมชน พึ่งพาตนเอง/ชุมชน		- ครู กศน. - หน่วยงานภาครัฐในชุมชน - สาธารณสุข - ภาครัฐอำเภอ - พนักงานธนาคาร อภส.

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจ/ใฝ่เรียนของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/ความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	การเกิดนวัตกรรม/ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
	เชียงใหม่ (ต่อ)	ด้านต่าง ๆ ใน การนำความรู้ ความเข้าใจมา พัฒนาคุณภาพ ชีวิตตนเองและ ชุมชน						
3.	แพร่	- ผู้นำชุมชนมีความสนใจและ ร่วมกิจกรรม การเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	- มีการทำเวทีชาวบ้าน อย่างสม่ำเสมอ - มีการจัดตั้งกลุ่มและ องค์การเพื่อพัฒนา ศักยภาพของชุมชน อย่างต่อเนื่องและ ขยายผลสู่ชุมชน โกล้เคียง	- การใช้ไฟฟ้า ประปา น้ำมันและ โทรศัพท์อย่างมี ประสิทธิภาพ - การบริหารด้าน การเงินของ ครัวเรือน - การพัฒนาอาชีพ เสริมตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้	- ศรช. 11 แห่ง - ศชช. 3 แห่ง - โรงเรียน - ห้องสมุด - กองทุน - แปลงนาสาธิต - วัด - สถานีอนามัย - ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยีทางการ เกษตร - กลุ่มเลี้ยงสัตว์ด้วย ระบบชีวภาพ	- นำความรู้และทักษะ การคิดวิเคราะห์ไป ใช้การวางแผนและ ดำเนินการลด รายจ่าย	- มีแหล่งเรียนรู้ที่ ประชาชน สามารถเข้าถึงได้	- ผู้นำชุมชน - เจ้าหน้าที่จาก หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชน

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของ ประชาชนกลุ่ม เป้าหมาย	การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างชุมชน/ ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/ ความหลากหลายของ แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	การนำความรู้ ไปใช้ในการพัฒนา/ แก้ปัญหา	อัตราการศึกษาถึง แหล่งการเรียนรู้	การเกิด นวัตกรรม/ผู้มีการ เปลี่ยนแปลง
4.	กรุงเทพฯ มททศร 1	มีความกระตือ รือสนใจร่วม กิจกรรมจำนวน มาก	- จัดเวทีแลกเปลี่ยน ความรู้ระหว่าง ชุมชน - การจัดกิจกรรม ร่วมกันอย่าง สม่ำเสมอ	การบูรณาการ กิจกรรมเข้าด้วยกัน	ศรช. 150 แห่ง	- นำไปใช้ในการ พัฒนาอาชีพ - การใช้ชีวิตประจำวัน	ประชาชนทุกกลุ่ม สามารถเข้ารับ บริการ	- การส่งเสริมให้ บุคลากร โดย เฉพาะครูอาสาฯ และครู ศรช. ในการนำไป ทำกิจกรรม ต่าง ๆ ในชุมชน
5.	นนทบุรี	- ประชาชนตอบรับ ในการร่วม กิจกรรม - ชุมชนเกิดความ ตระหนักและเห็น คุณค่าของการ เรียนรู้	- อบรมให้ความรู้- เวทีประชาชน เพื่อ สรุปการศึกษางาน- ศึกษาดูงาน	- แผนชุมชน - แผนการแก้ปัญหา ความยากจน	- วัด - แหล่งท่องเที่ยว - กลุ่มอาชีพ - กองทุนออมทรัพย์ - ภูมิปัญญาท้องถิ่น	- การลดรายจ่ายเพิ่ม รายได้ - การพึ่งพาตนเอง- การบริหารจัดการ คิดแยกย่อยอย่าง ถูกต้อง - พัฒนาอาชีพ	ประชาชนตอบรับ การร่วมกิจกรรม ของ กศน.	- พัฒนาการ อำเภอ ตำบล- นายก อบต. - เกษตรอำเภอ/ ตำบล - ครู กศน.

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจ/ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่เรียนของ ประชาชนกลุ่ม เป้าหมาย	การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างชุมชน/ ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/ ความหลากหลายของ แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	การนำความรู้ ไปใช้ในการพัฒนา/ แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึง แหล่งการเรียนรู้	การเกิด นวัตกรรม/ผู้นำการ เปลี่ยนแปลง
6.	ปทุมธานี	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้แสวงหาความรู้ และร่วมกิจกรรมกับ กศน. อย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> - การประชาสัมพันธ์งานกศน. ให้ประชาชนทราบโดยผ่านช่องทางสื่อที่หลากหลาย - ทัศนศึกษาดูงาน- เวทีชาวบ้าน - มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้รู้ ภูมิปัญญาผู้นำชาวบ้าน ภาครัฐ และเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> - การมุ่งมั่นในการพัฒนาจิตสำนึกถึงความรู้ให้เป็นที่นับถือของบุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ - มีการบูรณาการองค์ความรู้ทุก ๆ ด้านในชุมชนร่วมกับ อบท. และภาคเอกชน - ห้างสมมุติชีวิต - จัดทำฐานข้อมูลแหล่งความรู้ของชุมชน และเป็นแหล่งความรู้เคลื่อนที่สู่ชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ ศรช.เป็นฐานในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ - มีเว็บไซต์ กศน. ปทุมธานี เป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และปรับปรุงข้อมูลเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ - Roadmap Learning ตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนด 15 จุด - ตลาดนัดความรู้ บริการชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - นำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ - การใช้ชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงบริการ 	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมให้บุคลากร โดยเฉพาะครูอาสา และครู ศรช. ในการนำไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนเป้าหมาย	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/ความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	การเกิดนวัตกรรม/ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
7.	นครปฐม	- ประชาชนเข้ารับบริการในระดับต่าง ๆ - รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มและต่างกลุ่มในชุมชน	ตระหนักและเห็นคุณค่าของการร่วมวางแผน/ปรับปรุงพัฒนาชุมชน	มีความหลากหลายในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	พัฒนาตนเองและการสร้างรายได้	มีการใช้แหล่งเรียนรู้และอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ	ประชาชนในชุมชนสามารถถ่ายทอดความรู้ได้
8.	เพชรบุรี	มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาอาชีพ- - การรวมกิจกรรมกศน. อย่างสม่ำเสมอ	- เว็บไซต์บ้าน	2 แห่ง (ครช. และที่อ่าน)	- การบริหารจัดการกลุ่มของตนเองในชุมชน	- การบริหารจัดการ		
9.	สิงห์บุรี	มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม	- ทัศนศึกษาดูงาน - จัดเวทีชาวบ้าน 2 ครั้ง - ประชุมภาคี - อบรมให้ความรู้	- การเกษตรโดยวิถีธรรมชาติเพื่อลดต้นทุน - สถานีอนามัย - วัด - กลุ่มอาชีพ	- สถานประกอบการ- - ครช. - สถานีอนามัย - วัด - กลุ่มอาชีพ	พัฒนาอาชีพการทำนา การเพิ่มรายได้สู่ตลาด การแข่งขัน การพึ่งตนเอง ลดรายจ่าย วางแผนพัฒนาชุมชนของตนเองโดยการทำเวทีเพื่อไปในทิศทางเดียวกัน	มีความกระตือรือร้นที่จะสร้างแหล่งเรียนรู้และชุมชนแห่งการเรียนรู้ และช่วยกันจัดสถานที่เป็นแหล่งเรียนรู้	- ภูมิปัญญา - ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ - ภาคประชาชน (ผู้นำชุมชน)

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่เรียนใฝ่เรียนของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	การเกิดนวัตกรรม/ผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง
10.	ชัยนาท	มีการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาที่ดีขึ้น	มีการแลกเปลี่ยนในชุมชนกันเองและต่างชุมชนโดยการศึกษา ดูงาน	ปลูกต้นไม้และพืชผักปลอดสารพิษ	มีแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 13 แห่ง	พัฒนาอาชีพ และพัฒนาชุมชน	ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในชุมชนทั้งภายในและภายนอก	ผู้นำชุมชน สามารถพัฒนาตนเองและประชาชน
11.	ลพบุรี	ผู้นำชุมชนให้ความสนใจสนับสนุนในการสำรวจข้อมูลและเข้าร่วมกิจกรรมกศน. เป็นอย่างดีทุกกิจกรรม	- เวทีประชาการ - ประชุมชี้แจง - ศึกษาดูงาน - ประชุมแบบเป็นทางการ/ไม่เป็นทางการ - เวทีพูดคุยโดยธรรมชาติ เช่น งานบุญต่าง ๆ	- การพัฒนาอาชีพ	- ศรช. - โรงเรียน - วัด - แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เช่น เขื่อนกันน้ำ แม่น้ำลพบุรี- - กลุ่มอาชีพในชุมชน- - ภูมิปัญญาท้องถิ่น - ด้านเกษตรกรรม - ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม - ด้านการแพทย์แผนไทย - ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน	- พัฒนาชุมชนของตนเอง - การแก้ปัญหาความยากจนและภาระหนี้สิน - การแก้ปัญหาขาดเสถียรภาพ	- ผู้นำเดินทางไปศึกษาดูงาน	- อบต. - ครู กศน. - พัฒนาการตำบล- - เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย - เกษตรตำบล/อำเภอ

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของ ประชาชนกลุ่ม เป้าหมาย	การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างชุมชน/ ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/ ความหลากหลายของ แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	การนำความรู้ ไปใช้ในการพัฒนา/ แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึง แหล่งการเรียนรู้	การเกิด นวัตกรรม/ผู้มีการ การเรียนรู้/ผู้มีการ เปลี่ยนแปลง
12.	สมุทรสงคราม	- มีการจัดกิจกรรม ต่างๆในชุมชน อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ	- จัดเวทีแลกเปลี่ยน 3 ครั้ง - ศึกษาดูงาน - การแลกเปลี่ยนกับ หมู่บ้านในตำบล เดียวกัน	- การพัฒนาความรู้ เดิมให้สามารถ ดำรงอยู่ในสังคม ปัจจุบัน	- 8 แห่ง (ที่อาน ครช.วัด โรงเรียน ศูนย์ถ่ายทอดฯ)	- ความสามารถในการ พึ่งพาตนเอง แก้ ปัญหาตนเองโดยใช้ พื้นฐานความรู้ของ ตนในชุมชนและศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม	- ภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่เป็นที่ ยอมรับจำนวน 4 คน	
13.	นครนายก	มีการยอมรับและ เข้าร่วมกิจกรรม กศน. เป็นจำนวน มากและต่อเนื่องมี ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ในการ ประยุกต์และ บูรณาการความรู้ ที่ได้รับ	- ประชาชนมีส่วนร่วม ในการสร้างสังคม การเรียนรู้ทุก ขั้นตอน - การอบรมให้ความรู้ ระดมพลังสมองและ วางแผนการดำเนิน งานร่วมกับภาคีและ อปท. ในพื้นที่	เกิดการบูรณาการ แบบพึ่งพาตนเองกับ แผนแม่บทชุมชน	เป็นชุมชนที่มีต้นทุน สังคม ประกอบด้วย วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่โดดเด่น เป็น ที่ยอมรับของชุมชน และทรัพยากรสิ่ง แวดล้อม	พัฒนาอาชีพเพื่อการ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้า เกษตรรายได้ พึ่งพาตนเอง	ประชาชนทุกกลุ่ม สามารถเข้ารับ บริการได้อย่าง หลากหลายและ ทั่วถึง	- ผู้นำชุมชน - ครู ครช.
14.	สมุทรปราการ	มีแรงงานในสถาน ประกอบการ สนใจ และเข้าร่วม	- แรงงานในสถาน- ประกอบการ สถานประกอบการ	- หลักสูตรภาษา อังกฤษสำหรับ สถานประกอบการ	- สถานประกอบการ จำนวน 35 แห่ง ที่ ให้ความร่วมมือใน	- แรงงานมีความ สามารถในการแก้ ปัญหา และการปรับ ปัญหา	กลุ่มแรงงาน สามารถเข้าถึง แหล่งเรียนรู้ได้	บุคลากรสถาน ศึกษาสังกัดสำนัก บริหารงานการ

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	การเกิดนวัตกรรม/ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
	สมุทรปราการ (ต่อ)	กิจกรรมเป็นจำนวนมากและต่อเนื่องมีนอกจากรายนี้ยังมีจำนวนสถานประกอบการที่เสนอตนเองเข้าร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา	และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรและกิจกรรม - การประชุมชี้แจงอบรมให้ความรู้ระดมพลังสมองและวางแผนการดำเนินงานร่วมกับภาคีและตัวแทนจากสถานประกอบการในพื้นที่ - การประชาสัมพันธ์เข้าถึงรูปแบบต่างๆ	- หลักสูตรคอมพิวเตอร์สำหรับสถานประกอบการ - หลักสูตรอาชีพระยะสั้นตามความต้องการของสถานประกอบการ - เกิดแนวทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย	การจัดกิจกรรมจำนวน 20 แห่ง ที่ร่วมเป็นเครือข่าย - เกิดหุ้นส่วนเครือข่าย ในชุมชนมีจำนวนมากกว่า 30 แห่ง	ตัวในการดำเนินชีวิตประจำวันมากขึ้น รวมทั้งสามารถประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้มากขึ้น - แรงงานมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เช่น ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ - แรงงานมีความสามารถในการสื่อสารต่างประเทศได้มากขึ้น รวมทั้งมีความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์	อย่างหลากหลายทั้งที่ ครบ. และสถานประกอบการที่มีมากถึง 35 แห่งที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ สามารถพัฒนาตนเองทั้งทางด้านบุคลิกการทำงาน กระบวนการทำงานและได้เปิดโลกทัศน์การทำงานของตนเอง

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของ ประชาชนกลุ่ม เป้าหมาย	การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างชุมชน/ ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/ ความหลากหลายของ แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	การนำความรู้ ไปใช้ในการพัฒนา/ แก้ปัญหา	อัตราการศึกษาถึง แหล่งการเรียนรู้	การเกิด นวัตกรรม/ผู้มีการ ความรู้/ผู้มีการ เปลี่ยนแปลง
15.	ชลบุรี	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนเข้า ร่วมกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง - ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยน เรียนรู้ในกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้แจงทำความเข้าใจ - ศึกษาดูงานแหล่ง เรียนรู้ - แขนงนำถ่ายทอด ความรู้ - เวทีชาวบ้าน - ครู กศน. ลงพื้นที่ และเข้าไปมีส่วนร่วม กับชุมชนทุกกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความร่วมมือ บูรณาการของทุก ภาคส่วนในชุมชน ในทุกด้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - ศรช. - กลุ่มอาชีพ - วัด - ภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่สืบทอดการ รักษาโรค 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาอาชีพของ ชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ วัย สามารถเข้ารับ บริการแหล่ง เรียนรู้ในชุมชน ได้อย่างทั่วถึง 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ - พัฒนาการ - เกษตรกรตำบล - หัวหน้าสถานี - อนามัย - นายก อบต. - ภาคประชาชน - เจ้าอาวาส - กลุ่มสตรี
16.	นครราชสีมา	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนเข้าร่วม กิจกรรมสังคมแห่ง การเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องและเห็น ความสำคัญของ การจัดกิจกรรม - ผู้นำชุมชนมีความ สนใจกิจกรรมด้าน เทคโนโลยีคอม พิวเตอร์พื้นฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเวทีชาวบ้าน - ตรวจสอบเยี่ยมพบปะ- การทัศนศึกษาดูงาน - การพัฒนาภาคี โดย การนำเสนอโครงการ และแต่งตั้งเป็น คณะกรรมการ- ประชาชนมีโอกาส ในการวางแผนร่วม กันจัดกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความร่วมมือ บูรณาการของทุก ภาคส่วนในชุมชน ในทุกด้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - ภูมิปัญญาท้องถิ่น คลังสมอง ผู้รู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไปพัฒนาอาชีพ - เพิ่มการสร้างงาน สร้างรายได้ ลด รายจ่าย มีเศรษฐกิจ พอเพียง แก้ปัญหา ความยากจน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ วัย สามารถเข้ารับ บริการแหล่ง เรียนรู้ในชุมชน ได้อย่างทั่วถึง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้นำชุมชน - ครู กศน.

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของ ประชาชนกลุ่ม เป้าหมาย	การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างชุมชน/ ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/ ความหลากหลายของ แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	การนำความรู้ ไปใช้ในการพัฒนา/ แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึง แหล่งการเรียนรู้	การเกิด นวัตกรรม/ผู้มีการ เปลี่ยนแปลง
	นครราชสีมา (ต่อ)	และพร้อมที่จะนำ เทคโนโลยีไปใช้ ในการบริหาร จัดการกิจกรรม ของชุมชน						
17.	บุรีรัมย์	ประชาชนในชุมชน เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่าของการ เรียนรู้เข้าร่วม กิจกรรม	- อบรมให้ความรู้ ระดมพลังสมอง แนวทางการจัดการ ความรู้ - วางแผนการ ดำเนินงานร่วมกัน - จัดเวทีชาวบ้าน	การจัดทำแผนแม่ บทชุมชนที่พาดตน เองและชีวิตชุมชน โดยจัดทำเป็นแผน ยุทธศาสตร์ เศรษฐกิจชุมชน	- ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งได้รับการปลูกฝัง ด้านวัฒนธรรม คือ การนับถือผู้ใหญ่ - การบูรณาการแหล่ง เรียนรู้ของชุมชนที่ หลากหลายได้อย่าง ลงตัวและกลมกลืน	- การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่า เพิ่มขึ้น พัฒนาอาชีพ พัฒนาตนเองเพื่อ แก้ปัญหาความ ยากจน	ประชาชนทุกกลุ่มมี โอกาสเข้าถึงและ รับบริการจากแหล่ง เรียนรู้ของชุมชน	ผู้นำท้องถิ่นมี ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ครู กศน. ในพื้นที่
18.	อุดรธานี	- มีความกระตือ ริอรันเข้าร่วม กิจกรรมอย่าง ต่อเนื่อง	- จัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ทั้งในและ นอกชุมชนของภูมิ ปัญญาท้องถิ่น-	- การจัดกิจกรรม การศึกษาพื้นฐาน แบบบูรณาการกับ แผนพัฒนา ครอบครัว				

ตัวชี้วัด									
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	การเกิดนวัตกรรม/นวัตกรรมที่ปรับเปลี่ยน	
	อุดรธานี (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - การประชาสัมพันธ์สร้างความตื่นตัวใฝ่รู้ใฝ่เรียนใฝ่เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนด้านทักษะชีวิตด้านอาชีพและด้านพัฒนาสังคมและชุมชนด้านการอ่านในโครงการ “ตลาดเต็มรักให้เต็มใจ” - การทัศนศึกษาดูงาน - ประชุมชี้แจง และระดมสมองในการจัดกิจกรรมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของอนุภาคส่วน - เวทีชาวบ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - การร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนของตนผ่านทางวิถชุมชนในรายการ “เวทีชาวบ้าน” - แผนการขยายและการตลาดของกลุ่มอาชีพ 					

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	การเกิดนวัตกรรม/ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
19.	อุดรธานี	ประชาชนในชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	โดยใช้สถานศึกษา ชุมชนทางด้านศิลปวัฒนธรรมและเกษตรกรรม		มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งที่อำเภอฯ และในชุมชน	นำไปพัฒนาตนเอง	หลากหลาย เช่น วิทยุชุมชน ห้องสมุด คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	ประชาชนสามารถจัดให้เกิดกลุ่มเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จัดกิจกรรมให้ผูู้ศึกษาดูงานได้อย่างดี
20.	ภูเก็ต	ร้อยละ 70 เห็นความสำคัญของการเรียนรู้		- เกิดการเรียนรู้ทันเหตุการณ์ระดับมาก		- นำไปใช้ในชีวิตประจำวันระดับมาก-พัฒนางานอาชีพของตนเอง	- จัดบริการ Internet เพื่อให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้รวดเร็วซึ่งสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสารในระดับปานกลาง	
21.	นราธิวาส	ร้อยละ 60 มีความสนใจมีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม	ร้อยละ 60 ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่หลากหลายและตรงตามความ	- มีการบูรณาการกับแผนแม่บทชุมชนและการบูรณาการในทุก	- เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ที่หลากหลายในชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่นของจริง	ร้อยละ 60 นำความรู้ไปพัฒนาปรับปรุงการประกอบอาชีพหลักของตนเอง	ร้อยละ 60 สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้	ครู ครบ. ที่รับผิดชอบในพื้นที่ร่วมกับ อบต.และผู้นำชุมชนเป็น

ตัวชี้วัด								
ที่	จังหวัด	ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ประชาชน	องค์ความรู้ใหม่ในชุมชน	การพัฒนา/ขยายตัว/แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	การเกิดนวัตกรรม/ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
	นราธิวาส (ต่อ)	โดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและสำคัญมีความรักสามัคคีและร่วมกันรักษาอุปกรณ์ในแหล่งเรียนรู้	ต้องการของชุมชนโดยผ่านกระบวนการจัดเวทีประชาคมทัศนศึกษาดูงานการบูรณาการทุกภาคส่วน	ด้านของทุกส่วนราชการ โดยเฉพาะ อปท. ประชาชนพื้นที่มีความหวังว่าพัฒนาชุมชนของภาครัฐ	ของจำลอง โดยเฉพาะเทคโนโลยีสมัยใหม่	พัฒนาอาชีพของชุมชน	อัตราการศึกษาเข้าถึง	นักจัดการความรู้และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Chang Agent) ที่แท้จริง โดยเป็นการสนับสนุนและบูรณาการทุกด้านทั้งด้านงบประมาณกิจกรรมหน่วยงาน
22.	สงขลา	- ความกระตือรือร้นของผู้นำและประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรม - การใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ของประชาชน	- การศึกษาดูงาน - การจัดเวทีประชาชนและ การจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรของประชาชน	- การทำนุบำรุงสืบสานภูมิปัญญา - การเสียดิถีพื้นเมือง - การทำโรมาสวนผสม - การทำปุ๋ยหมัก- - การทำน้ำตกลีไต้มนัด - การปลูกหญ้าเพื่อตุ๊กกิจและการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อตุ๊กกิจ	- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี - วัด - โรงเรียน - ภูมิปัญญาท้องถิ่น - กลุ่มอาชีพต่างๆและ - ทัศนกรรมการพื้นเมือง	พัฒนาอาชีพของชุมชน	- ประชาชนทุกกลุ่มทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้ารับบริการแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนได้	- ผู้มีศาสนา - ผู้นำประชาชน- - สว.จังหวัด - ช่างการ - บ้านาย

5. ผลการนำร่อง

จากการทดลองนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ใน 22 จังหวัดมีผลการดำเนินงานซึ่งสามารถสรุปผลโดยภาพรวมตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้ ดังต่อไปนี้

1. **ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนของประชาชนในชุมชน** พบว่า ทั้ง 22 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดซึ่งส่วนใหญ่จะมีประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดภูเก็ต ได้จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน ด้วยการให้ความรู้เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งกลุ่มเป้าหมายร้อยละ 70 มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนและให้ความสนใจกับกิจกรรมการเรียนรู้

2. **การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนในชุมชน/ระหว่างชุมชนใกล้เคียง** พบว่า ทั้ง 22 จังหวัดนำร่อง ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น

- ✱ การจัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้มารวมกลุ่มเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีอัตราการจัดตั้งแต่ 1 ครั้ง - 3 ครั้ง

- ✱ การจัดศึกษาดูงาน โดยการรวมกลุ่มชาวบ้านไปศึกษาดูงานเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ในการพัฒนาชุมชนหรือพัฒนางานอาชีพของชุมชน โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาดูงานอย่างน้อย 1 ครั้ง

- ✱ การแลกเปลี่ยนกับชุมชนอื่น มีในบางจังหวัดที่มีการนำกลุ่มอาชีพของชุมชนไปพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนอื่น ซึ่งจะเป็นขยายผลการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ชุมชนอื่นด้วย ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม กำแพงเพชร ชัยนาท อุตรดิตถ์

3. **การเกิดองค์ความรู้ใหม่ในชุมชน** พบว่า แต่ละชุมชนมีความแตกต่างกันไป โดยความรู้ใหม่ของชุมชนหนึ่งอาจจะไม่ใช่ความรู้ใหม่ของอีกชุมชนหนึ่ง และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่นั้น เป็นการดำเนินการในลักษณะการต่อยอดองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ เช่น

- ✱ การพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องของการจัดทำแผนชุมชน ดำเนินการโดยบูรณาการแผนการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเองกับแผนแม่บทชุมชน ซึ่งเดิมดำเนินการโดยแยกแผนแม่บทของชุมชนกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเอง

- ✱ การพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่าชุมชนมีการบูรณาการกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น การบูรณาการกิจกรรมการศึกษา กับกิจกรรมทางศาสนาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 ด้วยกัน เป็นต้น

★ การพัฒนาตนเองและชุมชน โดยการต่อยอดความรู้เดิมในเรื่องของการพัฒนาตนเองและชุมชน ซึ่งจากการศึกษาและพัฒนาสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยการจัดเวทีชาวบ้านอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความตระหนัก และเข้าใจสภาพของชุมชนตนเองมากยิ่งขึ้น สามารถรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาหรือจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

4. การพัฒนา/ขยายตัว/ความหลากหลายของแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน พบว่า ทั้ง 22 จังหวัดนำร่องมีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมากขึ้น โดยมีการรวบรวมแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ทั้งด้านสถานที่ ตัวบุคคล หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการจัดแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน ทั้งในเรื่องทั่วไปและเรื่องทักษะเฉพาะด้าน เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่จัดขึ้นในทุกชุมชนเพื่อให้การส่งเสริมเรียนรู้ตามอัธยาศัยแก่ประชาชนในทุกด้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์และทันสมัยตลอดเวลา หรือสถานศึกษา/โรงเรียนในชุมชน ซึ่งประชาชนสามารถขอรับคำปรึกษาแนะนำในเรื่องต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้เฉพาะด้าน เช่น สถานีอนามัยตำบล ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน/ชุมชน ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตร แหล่งการเรียนรู้ดังกล่าวได้มีการประสานงานเพื่อร่วมกันดำเนินการให้ความรู้หรือเป็นแหล่งเรียนให้แก่ประชาชนในชุมชนได้ตามความต้องการและสภาพของแต่ละชุมชน หรือแม้แต่ตัวบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือการสืบทอดความรู้ทักษะอาชีพของชุมชนให้คงอยู่ได้เป็นอย่างดี เช่น จังหวัดเชียงใหม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในด้านของวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ในชุมชนในบางจังหวัดนำร่อง ยังมีการนำวิทยุชุมชนมาใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น จังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดรายการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสถานีวิทยุชุมชนเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสอดแทรกด้วยสาระการดำรงชีวิตประจำวันซึ่งเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น มีการใช้ห้องสมุดประชาชน สถานีรถไฟ สถานีรถประจำทางสำหรับจัดกิจกรรม *คนมักอ่าน* เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการอ่านและการพัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของประชาชน ซึ่งได้ผลการตอบรับเป็นอย่างดี และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและให้โอกาสแก่ประชาชนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างดี

5. การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา / แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตของประชาชน
ในชุมชน พบว่า ทั้ง 22 จังหวัดนำร่อง ประชาชนในชุมชนที่เป็นพื้นที่เป้าหมายมีการนำความรู้
ที่ได้จากการศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากคนในชุมชนมาพัฒนาองค์ความรู้ การ
ทำงาน และการประกอบอาชีพ เช่น

★ **กรุงเทพมหานคร** 1 จากการจัดกิจกรรมตลาดนัดความรู้สู่ชุมชนเพื่อให้
ความรู้ในเรื่องทักษะอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ร้อยละ 60 เห็นว่า
สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพหรือสร้างอาชีพได้ และบางรายสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้

★ **เพชรบุรี** มีการนำความรู้จากการทัศนศึกษาดูงาน การฝึกอบรมและการจัด
เวทีชาวบ้านไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรหรือกลุ่มอาชีพของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

★ **กำแพงเพชร** กลุ่มเป้าหมายนำความรู้จากการศึกษาดูงานไปพัฒนาองค์
ความรู้ในการพัฒนาสินค้าและการบริหารจัดการ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนสินค้าภายในชุมชน
จากที่เดิมไม่เคยมีการบริหารจัดการด้านการแลกเปลี่ยนสินค้าภายในชุมชน

★ **สิงห์บุรี** มีการนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของตนเอง โดย
การจัดเวทีชาวบ้านเพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและเข้าใจในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่ง
จะนำไปสู่การพัฒนาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งชุมชน

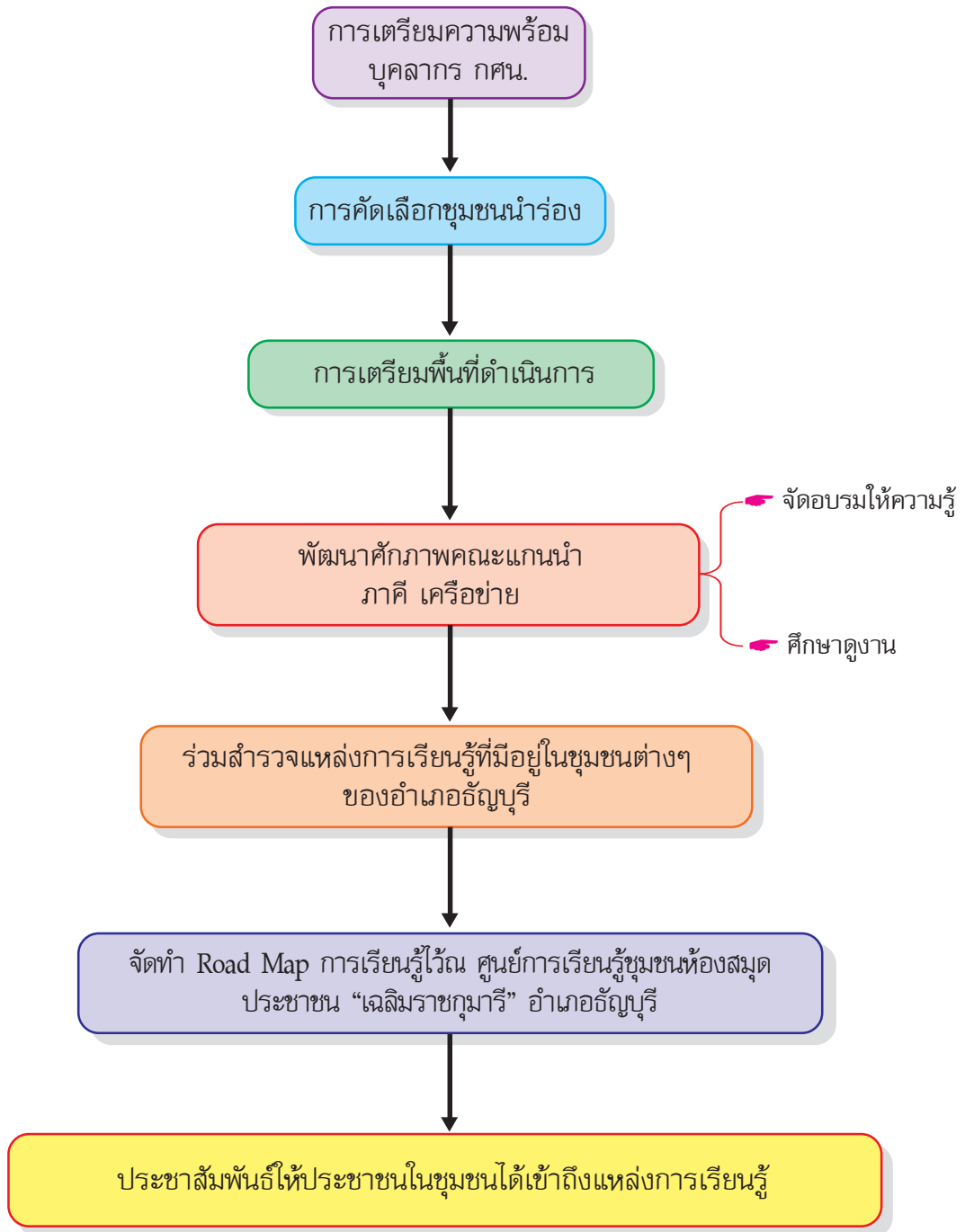
★ **อุดรธานี** มีโครงการตลาดนัดเติมรักให้เต็มใจ เพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ของประชาชนในชุมชน ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาอาชีพ การพัฒนา
สังคมและชุมชน และการส่งเสริมการอ่าน

6. อัตราการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน พบว่า ชุมชนเป้าหมาย
ทั้ง 22 จังหวัด ส่วนใหญ่มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ถ่าย
ทอดเทคโนโลยีประจำตำบล สถานพยาบาล วัด มัสยิด โรงเรียน สถาบันศึกษาพอเหมาะ กลุ่ม
อาชีพต่าง ๆ ในชุมชน องค์กรภาคเอกชน (เช่น ฟาร์มเลี้ยงไก่ ฟาร์มเลี้ยงหมู ในจังหวัด
กำแพงเพชร) ภูมิปัญญา คลังสมองของชุมชน เป็นต้น ซึ่งแหล่งเรียนรู้ดังกล่าว ประชาชนมี
โอกาสไปใช้บริการเพื่อศึกษาหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาอย่างเสมอภาคโดยไม่จำกัด
เพศ วัย และระดับการศึกษา ยกเว้นในแหล่งการเรียนรู้บางประเภท เช่น กรณีของมัสยิด
และสถาบันศึกษาพอเหมาะจะมีข้อกำหนดหรือบทบัญญัติทางศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับการใช้สถานที่ดังกล่าว

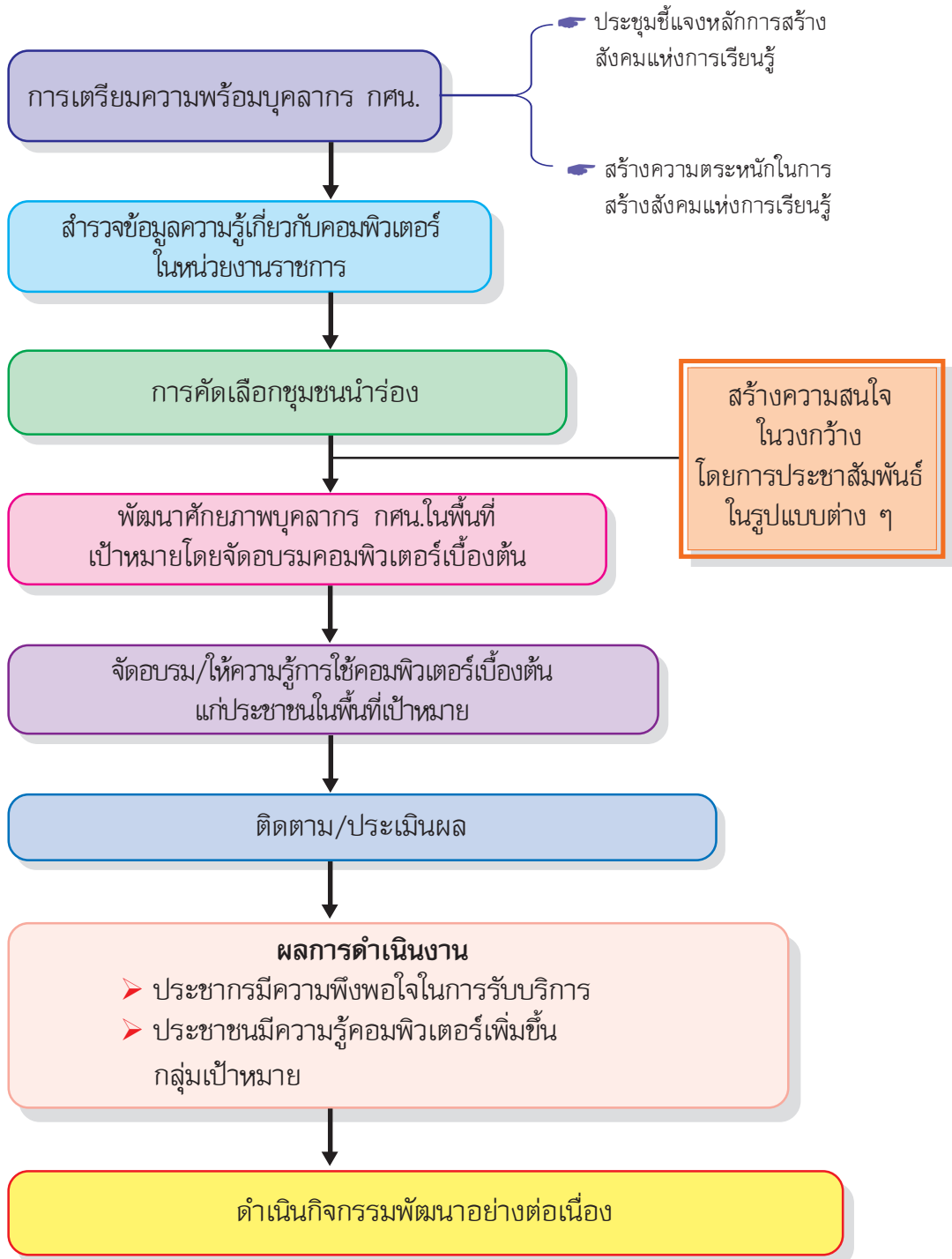
7. การเกิดนักนวัตกรรม/นักจัดการความรู้/ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชนพบว่า ทั้ง 22 จังหวัดนำร่อง มีนักจัดการความรู้หรือผู้นำการเปลี่ยนแปลง เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญา ผู้นำศาสนา เป็นแกนนำในการพัฒนาหรือสร้างความเปลี่ยนแปลงในชุมชน หรือการจัดการความรู้ในชุมชน ให้เกิดกลุ่มการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชนตามสภาพของตนเองได้ด้วยตนเอง และสามารถดำเนินการจัดการเพื่อให้ผู้มาศึกษาดูงานในชุมชนได้เป็นอย่างดี

จากผลการดำเนินการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามโครงการการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548 สามารถสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินงาน (Model) ได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

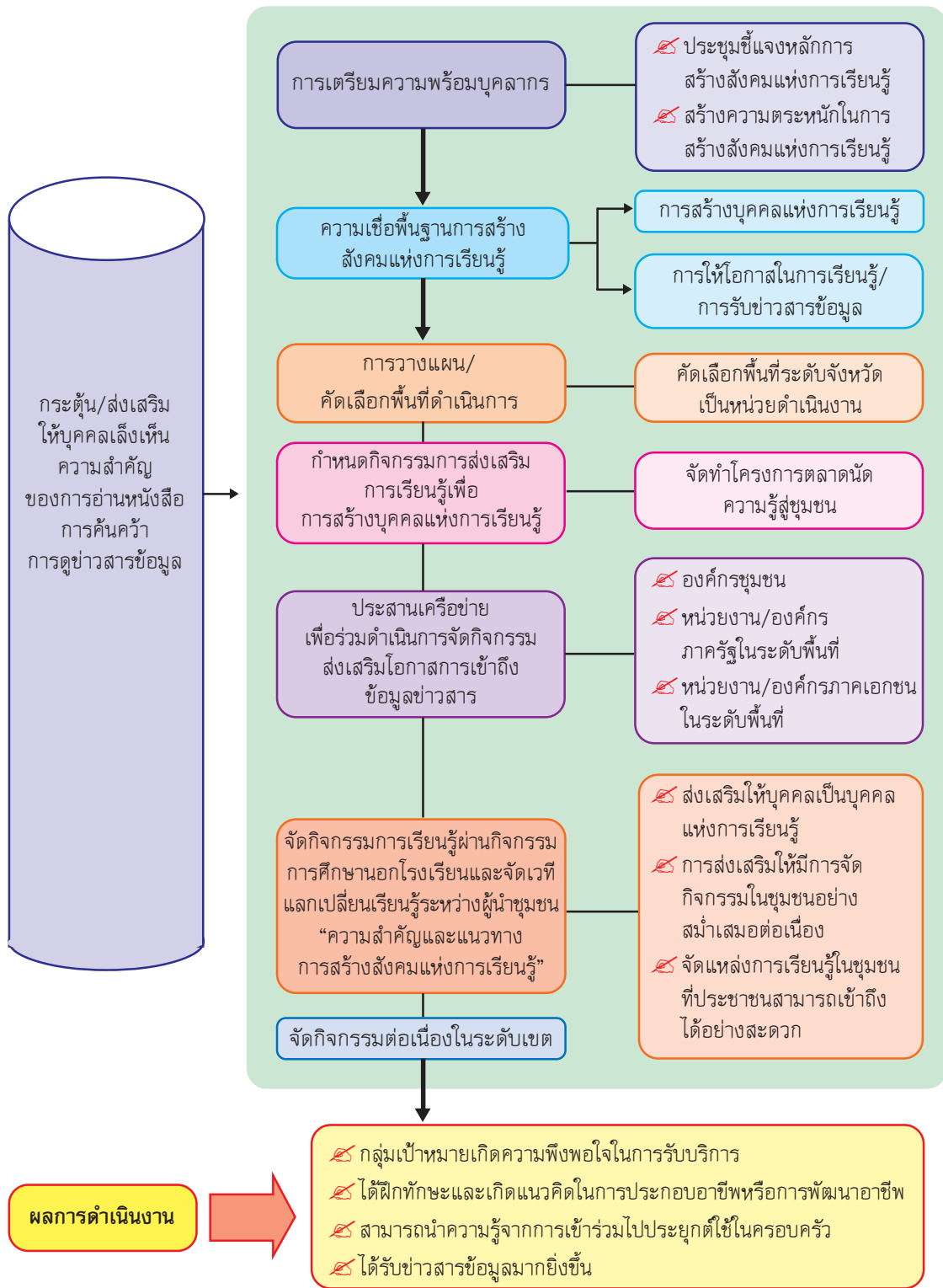
แผนภูมิที่ 3 รูปแบบที่ 1 (จังหวัดปทุมธานี)

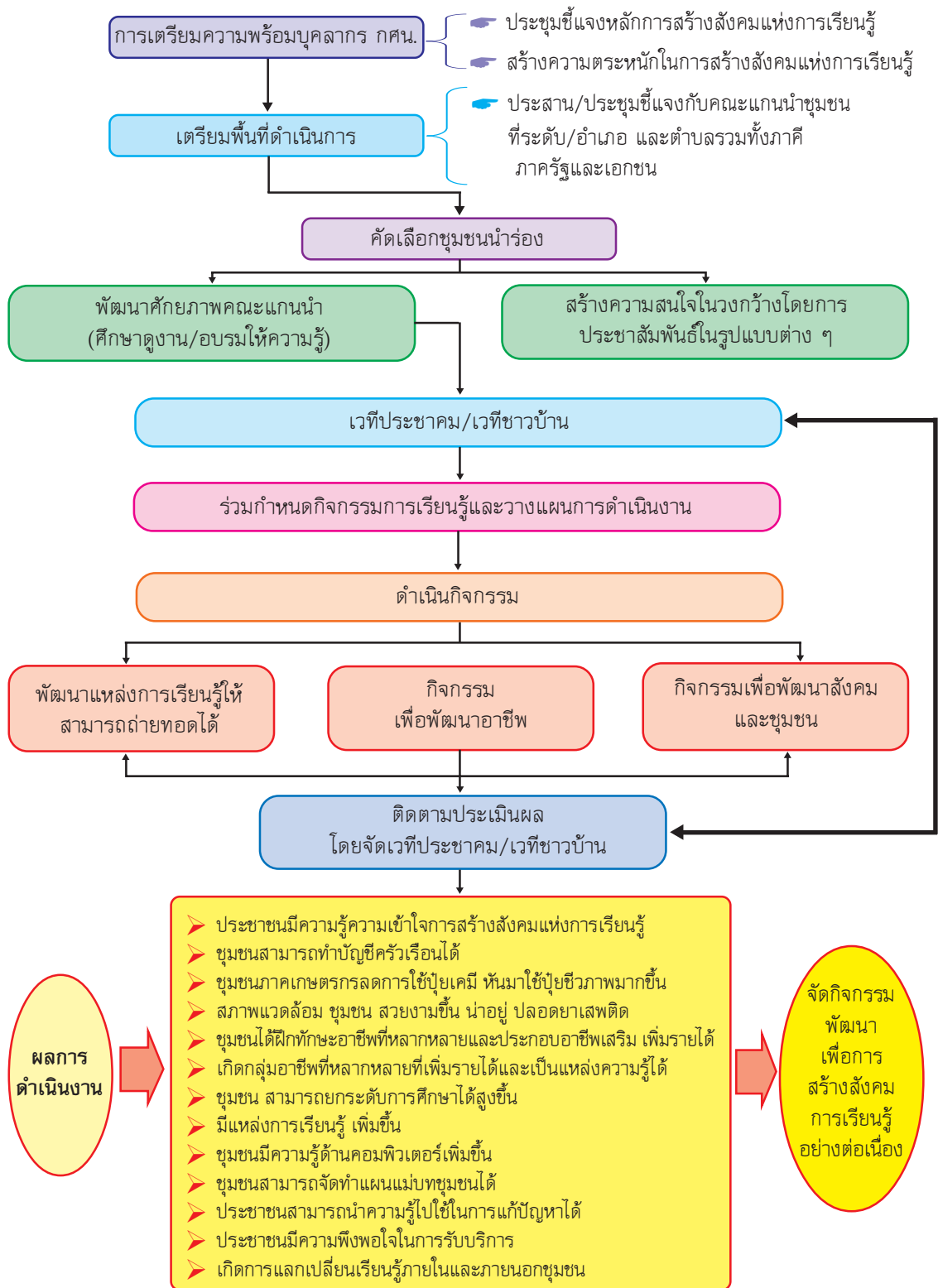
แผนภูมิที่ 4 รูปแบบที่ 2 (ภูเก็ต)

แผนภูมิที่ 5 รูปแบบที่ 3 (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1)

แผนภูมิที่ 6 รูปแบบที่ 4 พื้นที่ใน 19 จังหวัด

การอภิปรายผลประเมิน

ด้านสภาวะแวดล้อม

วัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการเพื่อยกระดับการศึกษาและปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกันกับสภาพความต้องการของพื้นที่ นโยบายของหน่วยงานในระดับต่าง ๆ และจุดเน้นการดำเนินงานตามกลยุทธ์ กศน. สู่การปฏิบัติปีงบประมาณ 2548 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับประชาชน เพื่อเป็นบันไดในการพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ต่อไป เช่นเดียวกับนโยบายของคณะรัฐมนตรีประเพณี การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและป้องกัน และแก้ไขยาเสพติด โดยรัฐจะต้องส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหนังสืออย่างจริงจังตั้งแต่เด็ก จนตลอดชีวิต โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในระบบ และนอกระบบ ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยผลักดันให้ประชาชนมีความตระหนัก และเข้าใจความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมไม่หยุดนิ่งในการพัฒนาความรู้และเป็นสังคมที่ประชาชนมีความสุข สนุกสนานกับการหาประสบการณ์ และความรู้ใหม่ ๆ เพื่อรองรับสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ และสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า “การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” และมาตรา 8 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 2-6) ขณะเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการโดยมียุทธศาสตร์ประการหนึ่ง คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ประชาชน เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนจะได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและต่อเนื่อง (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. 2548 : 2)

ด้านปัจจัย

จากการประเมินผลด้านปัจจัย พบว่า มีปัจจัยด้านที่สำคัญหลายประการ ประกอบด้วยงบประมาณและทุนในรูปแบบต่าง ๆ บุคลากร ภาควิชาหรือสาย และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของบุคลากร กศน. และภาควิชาหรือสาย และสามารถนำความรู้ความเข้าใจดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้โดยอาศัยปัจจัยเบื้องต้นดังกล่าวข้างต้นในการดำเนินงานที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษา กศน. ในพื้นที่เป้าหมายได้ยึดแนวทางการปฏิบัติงานให้ชุมชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ดำเนินงาน ติดตามผลและประเมินผล ประกอบกับ บุคลากร กศน. ในพื้นที่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน จนทำให้สามารถประสานงานกับภาควิชาหรือสาย และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้กับ ภาควิชาหรือสาย ผู้นำชุมชน และประชาชนในชุมชน ให้ตระหนักและเห็นความสำคัญ ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตส่งผลให้มีประชาชน และภาควิชาหรือสายเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นจำนวนมาก

ด้านกระบวนการ

จากประเมินผลด้านกระบวนการ พบว่า มีกระบวนการเตรียมความพร้อมโดยบุคลากร กศน. ได้ทำการประสานงานกับภาควิชาหรือสาย พร้อมที่ชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และความสำคัญในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้ภาควิชาหรือสายและประชาชนในชุมชนและสนับสนุนให้มีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะการสร้างความร่วมมือแบบหุ้นส่วน ที่สำคัญ ในการดำเนินทุกกิจกรรมได้ส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าภาพหลัก คณะทำงาน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลในรูปแบบเวทีประชาคม (Civic Forum) ทั้งนี้การเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการร่วมกัน ย่อมก่อให้เกิดเป็นศูนย์รวมประสบการณ์ที่นำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนต่อเนื่องกันไปไม่รู้จบสืบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ (อำนวยการโดย ศาสตราจารย์ แก้วประเสริฐ 2543 : 24) ว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานรวมพลังของประชาชน โดยยึดหลักว่าสมาชิกในชุมชนนั้นจะต้องร่วมมือกันวางแผน และปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการหรือการแก้ไขปัญหาของประชาชนในชุมชนโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่ต้นจนจบโครงการโดยเริ่มตั้งแต่ศึกษาค้นคว้าปัญหา กำหนดความต้องการ และร่วมคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหา หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ร่วมวางแผนงานหรือโครงการร่วมตัดสินใจ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และที่สุดต้องร่วมปฏิบัติตามแผนหรือโครงการที่วางไว้ ตลอดจนควบคุมติดตามผล

ด้านผลผลิต

จากผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายมีความสนใจใฝ่รู้มากขึ้นเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนในชุมชน การเกิดองค์ความรู้ใหม่ในชุมชน การพัฒนา/ขยายตัว/ความหลากหลายของแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชน ประชาชนในพื้นที่มีโอกาสเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้มากขึ้น และเกิดนวัตกรรม/นวัตกรรมการความรู้/ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ซึ่งผลการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในแต่ละชุมชนจะมีแนวทางการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละท้องถิ่น/ชุมชน แต่โดยภาพรวมแล้วผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จ กล่าวคือ การดำเนินการจัดกิจกรรม ในทั้ง 22 จังหวัดสามารถจุดประกายหรือกระตุ้นให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดกระบวนการคิด ตระหนักและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ การค้นหาข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อให้เป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นหาความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น เช่น ความรู้เกี่ยวกับการตลาด และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองและชุมชนทำอยู่ เป็นต้น รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง/ชุมชน ซึ่งทำให้ประชาชนในชุมชนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องอันจะนำไปสู่การสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ของบุคคลให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติ

1.1 ควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ก่อนเริ่มดำเนินงาน โดยเฉพาะการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน

1.2 ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ดำเนินการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเปี่ยมไปด้วยคุณภาพ

1.3 ควรมีการขยายเวลา และขยายพื้นที่ในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริงและยั่งยืน

1.4 ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรม ของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ชุมชนได้รับทราบข่าวสารข้อมูลความเคลื่อนไหวและเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความต้องการและความสนใจของประชาชน

1.5 รัฐควรสนับสนุน เพิ่มขวัญกำลังใจ ให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยเฉพาะภาคีเครือข่ายเอกชนที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ เพื่อสร้างแรงจูงใจภาคส่วนของสังคมอื่น ๆ ที่ยังไม่เข้าร่วมให้เข้าร่วมอย่างหลากหลาย และเพิ่มขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการประเมินครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนิเทศ ติดตามผล การดำเนินงานการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบและมีการรายงานผลทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานพร้อมทั้งให้แนวทางในการพัฒนาตามสมควรจะเป็นและที่สำคัญ คือ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตื่นตัวในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในพื้นที่อื่นต่อไป

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ, ศูนย์. (2543). รายงานการวิจัยการศึกษารูปแบบการ
ดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดแพร่. ลำปาง : โรงพิมพ์
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : บริษัท
พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- _____. (2543). ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21 :
สหราชอาณาจักร. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2547). นครแห่งการเรียนรู้ : สำนักมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนา
การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นโยบายและยุทธศาสตร์, สำนัก. (2548). แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2548 – 2551) ของ
สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ช.,เอกสารอัดสำเนา.

ภาคผนวก ก.

โครงการนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ในชุมชน

ประจำปีงบประมาณ 2548

1. โครงการทดลองนำร่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2548

2. หลักการและเหตุผล

การศึกษานับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาที่ได้ทวีบทบาทและความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ที่สมรรถนะและความได้เปรียบในเชิงแข่งขันของชาติ จะถูกตัดสินโดยระดับความรู้และความสามารถของคนในชาติมากกว่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ขณะเดียวกันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งวิทยาการคอมพิวเตอร์ ได้เป็นกลไกสำคัญที่ยึดโยงชุมชนโลกเข้าหากัน ทำให้เราสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ภายในเสี้ยววินาที อาจกล่าวได้ว่าความก้าวหน้าดังกล่าวเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูประบบการศึกษาและวิธีการเรียนรู้ของสังคมโลกที่มีทิศทางมุ่งสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้

ด้วยเหตุดังกล่าว นานาประเทศต่างได้เร่งใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคน ซึ่งนับเป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดของชาติ ทั้งในฐานะผู้สร้างและผู้ใช้ความรู้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสังคม โดยได้จัดการศึกษาในลักษณะการศึกษาตลอดชีวิตที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และรับบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของประชาชนได้อย่างทันทั่วถึงและต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อสร้างเสริมให้ประชาชนเป็น **บุคคลแห่งการเรียนรู้** และร่วมกันสร้าง **สังคมแห่งการเรียนรู้** ต่อไป

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกของประชาคมโลกได้แสดงเจตจำนงที่จะพัฒนาระดับความรู้ของคนในชาติ โดยได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นหลักประกันพื้นฐานทางด้านการศึกษาของประชาชน ขณะเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด **ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ** โดยมียุทธศาสตร์ประการหนึ่งคือ **การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ประชาชน** เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนจะได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและต่อเนื่อง

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีภารกิจสำคัญในการจัดบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อันเป็น 2 ใน 3 องค์ประกอบสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิตได้นำยุทธศาสตร์ดังกล่าวของกระทรวงศึกษาธิการมากำหนดเป็น **กลยุทธ์ กศน. สู่การปฏิบัติของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ปีงบประมาณ 2548 - 2551** ขณะเดียวกัน ได้กำหนดให้**การสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้** เป็นจุดเน้นประการหนึ่งในจุดเน้น

การดำเนินงานตามกลยุทธ์ กศน. สู่การปฏิบัติปีงบประมาณ 2548 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับประชาชน เพื่อเป็นบันไดในการพัฒนาตนเองให้ไปเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ต่อไป

ดังนั้น สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนจึงได้จัดทำ **โครงการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้** ขึ้นเพื่อสนองต่อการนำ **กลยุทธ์ กศน. สู่การปฏิบัติของสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ปีงบประมาณ 2548-2551** และ **จุดเน้นการสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้** ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบและวิธีดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้
2. เพื่อแสวงหาความร่วมมือกับภาคการศึกษาออกโรงเรียน ในการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้
3. เพื่อยกระดับการศึกษาและปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

4. เป้าหมาย

1. ด้านการบริหารโครงการ

1.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

1) **ด้านพื้นที่ดำเนินการ** จังหวัดนำร่อง 22 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ กำแพงเพชร แพร่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม เพชรบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท ลพบุรี นครนายก สมุทรสงคราม สมุทรปราการ ชลบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ อุตรธานี อุบลราชธานี สงขลา ภูเก็ต และนราธิวาส

2) **ด้านกลุ่มเป้าหมาย** บุคลากรในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนและภาคีที่ร่วมจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาออกโรงเรียน รวม 120 คน โดยจำแนกเป็น

(1) บุคลากรในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน จำนวน 90 คน

(2) ภาคีที่ร่วมจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 30 คน

1.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1) กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้

2) กลุ่มเป้าหมายได้พัฒนารูปแบบ และวิธีดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่หลากหลายและมีคุณภาพเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้

3) กลุ่มเป้าหมายได้ร่วมกันพัฒนาความร่วมมือในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้

2. ด้านการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้

1) เป้าหมายเชิงปริมาณ

สถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดน่าน ร่อง 22 จังหวัด ๆ ละ 1 แห่ง รวม 22 แห่ง

2) เป้าหมายเชิงคุณภาพ

สถานศึกษาจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้กับกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเองและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. วิชาการดำเนินงาน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ 2548	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ - เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ 2548 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด/อำเภอ/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดน่าน 22 จังหวัด ๆ ละ 3 คน รวม 66 คน - คณะกรรมการ/เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง จำนวน 24 คน 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ 2548 	ต่างจังหวัด	ค.ศ. 47 (3 วัน)	150,000
2. ประชุมสัมมนาเพื่อกำหนดทิศทางและกรอบนโยบายการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อกำหนดทิศทางและกรอบนโยบายการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ - เพื่อแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินงานกับภาคี 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 3 คน - ผู้บริหาร กศน. ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จำนวน 35 คน - หน่วยงานภาคีส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค 30 คน - เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด กศน. 10 คน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทิศทางและกรอบนโยบายการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ - ความร่วมมือจากภาคีในการดำเนินงานการสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ 	กทม.	ม.ค. 48 (1 วัน)	3,120

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
3. จัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	- ยกระดับความรู้และสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย - ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	- ประชาชนที่เข้าร่วม โครงการเสริมสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ในจังหวัดน่าน 22 จังหวัด	- ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ได้รับความรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของตนเอง - ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน	จังหวัดน่าน	ธ.ค. 47- ก.ย. 48	2,200,000
4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	- เพื่อติดตามผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	- คณะกรรมการดำเนินงานการพัฒนาครูแบบและกระบวนการเรียนรู้ออกเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	- นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ในจังหวัดน่าน 22 จังหวัด	จังหวัดน่าน	ก.ค.-ส.ค. 48	200,000
5. สรุปผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ประจำปี งบประมาณ 2548	- เพื่อจัดทำสรุปผลการดำเนินงานการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ประจำปี งบประมาณ 2548	- คณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาครูแบบและกระบวนการเรียนรู้ออกเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	- เอกสารผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ประจำปี งบประมาณ 2548	กทม.	ก.ย. 48	150,000

6. งบประมาณโครงการ 2,703,120 บาท

7. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาส 1 ต.ค.-ธ.ค.47	ไตรมาส 2 ม.ค.-มี.ค.48	ไตรมาส 3 เม.ย.-มิ.ย.48	ไตรมาส 4 ก.ค.-ก.ย.48
1. ประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ 2548	150,000	-	-	-
2. ประชุมสัมมนาเพื่อกำหนดทิศทางและกรอบนโยบายการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	-	3,120	-	-
3. จัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	440,000	550,000	550,000	660,000
4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้	-	-	-	200,000
5. สรุปผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ประจำปีงบประมาณ 2548	-	-	-	150,000

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กลุ่มแผนงาน
2. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนาร่อง 22 จังหวัด
3. คณะกรรมการดำเนินงานการพัฒนารูปแบบและกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

9. เครือข่าย

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. กรมการพัฒนาชุมชน
3. สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
5. องค์การบริหารส่วนตำบล
6. เทศบาล
7. องค์กรชุมชน

10. โครงการที่เกี่วข้อง

1. โครงการพัฒนากระบวนการจัดทำฐานข้อมูลของชุมชน
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมจัดการความรู้ของชุมชนเพื่อเอาชนะความยากจน
3. โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร กศน. ในด้านการจัดการความรู้ของชุมชน
4. โครงการพัฒนานักจัดการความรู้เพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืนของกองทุนหมู่บ้าน
5. โครงการจัดทำศูนย์สื่อการเรียนรู้ชุมชนตัวอย่าง
6. โครงการนิเทศเพื่อพัฒนารูปแบบการจัด ศรช. ในชุมชน

11. ผลลัพธ์

1. ประชาชนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของชุมชนอย่างกว้างขวาง
2. มีแหล่งการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นในชุมชนอย่างกว้างขวางหลากหลายและต่อเนื่อง

12. ตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

1. ตัวชี้วัดผลผลิต

- 1) จำนวนบุคลากรและภาคีที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ
- 2) รูปแบบและวิธีการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและเอื้อต่อการสร้างเสริมสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้
- 3) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนและภาคีในการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างสังคม/ชุมชนแห่งการเรียนรู้
- 4) จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- 5) ความพึงพอใจของประชาชนกลุ่มเป้าหมายในการเข้ารับบริการการศึกษานอกโรงเรียนตามโครงการ

2. ตัวชี้วัดผลลัพธ์

- 1) จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของชุมชน
- 2) จำนวนแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชุมชน
- 3) ระบบการจัดการความรู้ของชุมชน
- 4) เครือข่ายการจัดการความรู้ระหว่างชุมชน

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

โครงการนำร่องเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

แบบสอบถาม

โครงการนำร่องเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

1. พื้นที่ดำเนินโครงการนำร่องสังคมแห่งการเรียนรู้ คือ
 - 1.1 หมู่บ้าน ชื่อ (ระบุ).....
 - 1.2 ตำบล ชื่อ (ระบุ).....
 - 1.3 อำเภอ ชื่อ (ระบุ).....
 - 1.4 จังหวัด ชื่อ (ระบุ).....
2. สาเหตุที่เลือกพื้นที่ดำเนินโครงการฯ ดังกล่าว มีสาเหตุหลักใด (โปรดอธิบายเหตุผลประกอบโดยละเอียด และอาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 2.1 มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐ/นโยบายจังหวัด CEO หรือกลุ่มจังหวัด/นโยบายท้องถิ่น/นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ฯลฯ ในด้าน
.....
.....
 - 2.2 ประชาชนในชุมชนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนา (โปรดระบุ ลักษณะที่แสดงว่ากระตือรือร้น)
.....
.....
 - 2.3 ชุมชนมีความต้องการแก้ไขปัญหาของสังคม/ชุมชน (กรุณาระบุปัญหาหลักของชุมชน)
.....
.....
 - 2.4 เลือกเพราะชุมชนมีปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา เช่น มีสาธารณูปโภคพร้อม การคมนาคมสะดวก (ระบุ).....
.....
 - 2.5 เลือกจากชุมชนด้อยโอกาส/ขาดโอกาส (อธิบายว่าขาด/ด้อยอย่างไร)
.....
.....

- 2.6 เลือกจากชุมชนที่มีความพร้อมของภาคี (บรรยายว่ามีภาคีอะไร ที่เป็นภาคีหลัก) และมีกิจกรรมของภาคีในชุมชนที่สำเร็จในอดีตอย่างไร (ระบุ).....
-
- 2.7 เลือกที่ผู้นำชุมชน พร้อมและเห็นความสำคัญของการพัฒนา/มีความเข้าใจด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (บรรยายลักษณะผู้นำ เช่น ความรู้/บทบาทผู้นำในการพัฒนา ฯลฯ)
-
- 2.8 คัดเลือกจากหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาด้านอื่น ๆ (โดยมีรางวัลยืนยัน เช่น มีรางวัลยืนยัน เช่น มีการประกวดและชนะเลิศ รางวัลการพัฒนาด้านใด/ปีใด)
-
- 2.9 คัดเลือกจากความพร้อมของทีมงาน (กศน.) ในพื้นที่ เช่น การยอมรับในตัวครู กศน. จากประชาชน/ความศรัทธา/กิจกรรมที่ครู กศน. ทำให้ชุมชน หรือร่วมกับชุมชนแล้วยังคงอยู่และใช้เป็นหลักฐานในการทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้
-
- 2.10 เลือกจากชุมชนที่มีต้นทุนทางสังคม เหมาะแก่การพัฒนา รูปแบบการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- (1) ทุนด้านวัฒนธรรม ได้แก่
- (2) ทุนด้านภูมิปัญญา โดยมีภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดโดดเด่น ได้แก่
- (3) ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ภายในชุมชน เช่น
- (4) อื่น ๆ (ระบุ)
3. สภาพเศรษฐกิจของชุมชนที่ร่วมโครงการนำร่องสังคมแห่งการเรียนรู้ มีลักษณะเช่นใด
- 3.1 รายได้เฉลี่ยของประชาชนในชุมชน (ดูจากข้อมูล จปฐ)
- 3.2 อาชีพหลัก.....อาชีพรอง.....ภาวะหนี้สิน.....
- 3.3 กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน มีจำนวน.....กองทุน จำนวนเงินทุน รวม.....บาท
- ได้แก่ กองทุน.....
-

3.4 ผลิตภัณฑ์ OTOP ภายในชุมชน.....

3.5 โปรดสรุปภาพรวมของสภาพเศรษฐกิจพื้นฐานของชุมชน เช่น มีธนาคารกี่แห่ง.....
ประชาชนมีการกู้ยืมเพื่อการลงทุนเช่นใด/กองทุนหมู่บ้านได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ใด.....

4. ชุมชนได้รับงบประมาณในการบริหารโครงการนำร่องสังคมแห่งการเรียนรู้หรือไม่

4.1 ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่

4.2 ไม่ได้รับ แต่ชุมชนมีต้นทุนในการร่วมโครงการ ได้แก่ (อาจเป็นตัวเงินหรือต้นทุนอื่นๆ)

4.3 หน่วยงานเอกชนมีงบประมาณในการร่วมโครงการ ได้แก่.....

5. จำนวนบุคลากร กศน. ที่ร่วมดำเนินโครงการ

5.1 ผู้บริหาร..... คน

5.2 ข้าราชการ..... คน

5.3 ครู กศน..... คน

6. จำนวนภาคีที่เข้าร่วมโครงการ

6.1 หน่วยงานภาครัฐ.....หน่วย

ได้แก่ 1.

2.

3.

6.2 หน่วยงานภาคเอกชน.....หน่วย

- ได้แก่ 1.
2.
3.

6.3 ภาคประชาชน

- ได้แก่ 1.
2.
3.

7. ความรู้ ความเข้าใจของบุคลากร กศน. และภาคีต่อการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

7.1 ไม่รู้ ต้องการพัฒนาด้าน.....

7.2 รู้ ปฏิบัติไม่ได้ เพราะ

7.3 รู้ และปฏิบัติไม่ได้ (ระบุขั้นตอนการปฏิบัติในฐานะนักศึกษานอกโรงเรียน)
ท่านได้ใช้กลยุทธ์อะไรบ้างในการดำเนินการ

8. การวิเคราะห์สภาพความพร้อมของชุมชนก่อนดำเนินการโดยดูจากข้อมูลต่อไปนี้ (อธิบายรายละเอียดประกอบด้วย)

8.1 จากการวิเคราะห์ SWOT

8.2 จากการทบทวนแผนชุมชน

8.3 อื่น ๆ (ระบุ)

9. องค์ความรู้หลักของชุมชน ที่ท่านคัดสรร คืออะไร

10. ทูทางสังคมของชุมชน ที่ดำเนินโครงการมีอะไรบ้าง

11. แหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนมีกี่แห่ง อะไรบ้าง

12. บทบาทหน้าที่ กศน. ในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ คืออะไร

.....
.....

13. บทบาทหน้าที่ของภาคีในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ คืออะไร (โปรดแสดงรายละเอียด
ของบทบาทภาคีหลักทุกหน่วย).....

.....
.....

14. บทบาทหน้าที่ของชุมชนในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ คืออะไร (โปรดแสดงรายละเอียด
ของบทบาทภาคีหลักทุกหน่วย).....

.....
.....

17. มีวิธีการประชาสัมพันธ์เช่นใด
-
18. การทำเวทีชาวบ้าน ที่ครั้ง/หน่วยงานหรือประชาชนที่ร่วม/จำนวนคนที่ร่วม.....
-
- มีการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนอย่างไร.....
19. วิธีการอื่น ๆ ที่สร้างความเข้าใจกับชุมชน (โปรดระบุ)
-
-
-
20. กิจกรรมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างไร
-
-
-
21. กิจกรรมของโครงการได้ปลูกฝังนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ให้กับประชาชนในชุมชนหรือไม่/อย่างไร
-
-
-
22. ความต่อเนื่องของกิจกรรมเป็นอย่างไร
- 22.1 ด้านงบประมาณ
-
-
- 22.2 ด้านกิจกรรม
-
-
- 22.3 ความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน
-
-
- 22.4 การขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ มีวิธีการเช่นไร/และขยายผลไปยังพื้นที่ใด
-
-

ภาคผนวก ค.

คณะทำงาน

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

นายสมบัติ	สุวรรณพิทักษ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
นางวัทนี	จันทร์โอกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน

คณะกรรมการ

นางวัทนี	จันทร์โอกุล	ประธาน
นายวิรุพท์	นิลโมจน์	รองประธานกรรมการ
นายปราโมทย์	ต้วงอิม	กรรมการ
นายนรา	เหล่าวิชยา	กรรมการ
นางนลินี	ศรีสารคราม จันทรตรี	กรรมการ
นางสาวมณฑา	เกียรยทวิทรัพย์	กรรมการ
นางวนิดา	จันทร์เสนา	กรรมการ
นางชงโค	สุระเวทวงศ์ภาส	กรรมการ
นางสาวฉันทลักษณ์	ศรีผา	กรรมการและเลขา

ผู้เขียนรายงาน และจัดทำต้นฉบับ

นางสาวฉันทลักษณ์ ศรีผา

คณะกรรมการ

นางวัทนี	จันทร์โอกุล
นายวิรุพท์	นิลโมจน์

ผู้จัดพิมพ์

นางพัชรภา	มณีรัตน์
นางสาววรรณ	มีจาด

